

Rozvoj měst s ohledem na biodiverzitu krajiny

Bc. Jiří Svoboda

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav environmentální bezpečnosti

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Jiří Svoboda
Osobní číslo:	L21131
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Environmentální bezpečnost
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Rozvoj měst s ohledem na biodiverzitu krajiny

Zásady pro vypracování

1. Rešeršně zpracujte téma strategického plánování rozvojových projektů měst.
2. Teoreticky vymezte současný stav životního prostředí a aktivity v oblasti udržitelného rozvoje v ČR, v souvislosti s udržitelným rozvojem měst.
3. Analyzujte současnou situaci v zájmovém území s ohledem na tématické zaměření studie.
4. Vytvořte a oddiskutujte modelovou studii návrhových ploch pro bydlení v souladu se současnými trendy udržitelného rozvoje měst, včetně zapracování environmentálních opatření.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. CAJTHAML, Tomáš, Jan FROUZ, Bedřich MOLDAN. *Enviromentální výzkum a hrozby 21. století*. Karolinum 2022, ISBN 978-80-246-4954-2.
 2. HEMENWAY, Toby. *Ekosystémy měst budoucnosti*. Walden press 2021, ISBN 978-80-908015-2-3.
 3. POUR, Tomáš. *Airborne thermal remote sensing in urban climate research 2020*. ISBN 978-80-244-5840-3.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Matyáš Adam, Ph.D.**
Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Pavel Valášek, CSc. LL.M.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Běru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 29. 4. 2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Jiří Svoboda

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na postupy při strategickém plánování rozvoje měst a obcí s důrazem především na udržitelný rozvoj.

Klíčová slova: udržitelný rozvoj, strategické plánování, biodiverzita, životní prostředí

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on procedures in the strategic planning of the development of cities and municipalities with an emphasis on sustainable development.

Keywords: sustainable development, strategic planning, biodiversity, environment

Rád bych touto cestou vyjádřil upřímné poděkování Mgr. Matyáši Adamovi, Ph.D., za jeho všestrannou pomoc, množství cenných a inspirativních rad, podnětů, doporučení, odborných připomínek a zároveň za pozitivní energii a obdivuhodnou ochotu při konzultacích poskytnutých ke zpracování této diplomové práce.

Velké poděkování patří také mé rodině, za trpělivost a podporu, kterou mi projevovala po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 POPULAČNÍ RŮST MĚST	14
2 ROZVOJ MĚST	15
2.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	16
2.2 OPATŘENÍ PŘI PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE MĚST.....	17
3 DOPAD ROZVOJE MĚST NA BIODIVERZITU	19
3.1 BIODIVERZITA MĚSTA	21
3.2 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY	22
4 ZMĚNA KLIMATU A URBÁNNÍ PROSTŘEDÍ.....	23
4.1 ZELENÁ MĚSTA.....	23
4.2 ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU.....	24
5 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ČR.....	26
6 NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU	29
7 VÝZNAM MODRO-ZELENÉ INFRASTRUKTURY	30
8 UDRŽITELNÝ ROZVOJ.....	34
8.1 STRATEGICKÝ RÁMEC ČESKÉ REPUBLIKA 2030.....	35
8.2 CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	36
9 DÍLČÍ ZÁVĚR	39
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
10 CHARAKTERISTIKA MĚSTA BOJKOVICE.....	41
10.1 ROZVOJ MĚSTA.....	42
10.2 ANALÝZA DOSTUPNOSTI PLOCH PRO BYDLENÍ.....	45
10.3 ZMĚNA ÚZEMNÍHO PLÁNU MĚSTA.....	49
10.4 BILANCE VYUŽITÍ STÁVAJÍCÍCH PLOCH.....	50
11 LOKALITA MOTOKROS	52
11.2 ROZDÍLNÉ POŽADAVKY	61
11.4 VYNĚTÍ ZE ZPF	64
11.5 SEA	65
12 VYTVOŘENÍ STUDIE LOKALITY „MOTOKROS“	69
12.1 VYHODNOCENÍ RIZIK LOKALITY	71
13 STUDIE NOVÉHO VYUŽITÍ ÚZEMÍ LOKALITY MOTOKROS	83
13.1 NAVRŽENÁ ENVIRONMENTÁLNÍ OPATŘENÍ.....	87

ZÁVĚR	95
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	98
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	106
SEZNAM OBRÁZKŮ	109
SEZNAM TABULEK.....	111

ÚVOD

Lidské zájmy a zájmy přírody nestojí proti sobě. Zájmy přírody jsou lidskými zájmy, protože přežití lidstva závisí na zdravé přírodě. Příroda bez člověka přežije, ale člověk bez přírody nikoliv.

Uvedené motto velmi přesně vystihuje těsnou provázanost lidských činností a jejich dopadů s přirozenými procesy, které probíhají v krajině a obecně v přírodě jako takové.

Člověk, jako jedinec, sám sebe velmi často považuje za vrchol evolučního žebříčku a možná proto předpokládá, že se veškeré procesy, ke kterým dochází kolem něj, musí přizpůsobit lidskému životu. Tuto tezi samozřejmě nelze generalizovat na všechny lidi, ale většina lidí, žijící konzumním způsobem života, ji splňuje.

Je svým způsobem přirozené, že člověk během procesu svého vývoje a života přizpůsoboval své okolí svým potřebám a při rozvoji obydlí, osad a dále pak vesnic a měst, ovlivňoval a přetvářel okolní krajinu. V počátcích byly skromné lidské potřeby upřeny na zajištění dostupnosti přístřeší, vody a prostoru pro chov dobytka. Tímto způsobem života byla příroda člověkem ovlivňována jen velmi málo a člověk udržoval symbiózu s okolním prostředím. Moc dobře si totiž uvědomoval, že ke svému životu potřebuje čistou vodu, vzduch a plody, které si vypěstoval nebo posbíral. Následně začal chovat dobytek a obdělávat půdu, a i při těchto činnostech se k přírodě choval šetrně.

Když ovšem rychle přeskočíme postupný rozvoj člověka a procesy, které s tím souvisely a přesuneme se do aktuální doby, tak zjistíme, že idylické soužití člověka s přírodou prakticky vymizelo. Tento jev je patrný zejména v oblastech velkých světových měst nebo v rychle se rozvíjejících regionech. Na prvním místě jsou nyní nadřazovány zájmy člověka a jeho pohodlí, ale také byznys, ekonomický přínos a návratnost projektů. Zájmy přírody jsou upozadovány nebo brány jako druhořadé, či bezvýznamné, které musí ustoupit lidským potřebám.

Hranice, kdy je rozvoj měst ještě udržitelný a kdy již dochází k degradaci krajiny, je ovšem velmi tenká.

Odborníci dlouhodobě varují, že zásahy člověka do přírody a zejména obrovský nárůst populace, velmi negativně ovlivňují přírodu a zejména její biodiverzitu. Informace, že jsou káceny deštné pralesy, že ubývá míst pro život mnoha rostlin, že se otepluje planeta a tají ledovce, že turismus a zvědavost lidí ničí dříve opuštěné biotopy, že přibývá výskytu nebezpečných hydrometeorologických jevů, že stávajícím životním tempem lidstvo brzy vyčerpá své zdroje a mnoho podobných jsou tak časté, že jsou přehlíženy a bagatelizovány.

Rovněž pozorujeme nárůst neobvyklých jevů, kdy se zimní počasí objevuje v rovníkových oblastech, a naopak nadprůměrné teploty se objevují v polárních oblastech.

Těmto bezpochyby závažným tématům lidé nevěnují dostatečnou pozornost s tím, že se jich to netýká, že oni sami nic nemohou ovlivnit anebo, že to se vše děje daleko o nás. Že tomu tak není, nám příroda připomíná pravidelnými povodněmi, které cyklicky střídají období dlouhodobého sucha. Loňské tornádo na jižní Moravě bylo dalším zdviženým prstem, kterým příroda ukázala, co se může stát v České republice a že jevy u nás známé jen z obrazovek televizí, mohou zasáhnout i nás.

Každé z uvedených témat, by jistě bylo zajímavé a vhodné podrobně rozebrat, nicméně není a ani nemůže být snahou této práce najít řešení či pozitivní přínos pro velká globální témata. Protože rozvoj měst a jejich rozšiřování do okolní krajiny lze jen velmi těžko zastavit, je nutné tyto procesy nastavit vyváženým způsobem.

Rozvoj měst a zachování biodiverzity krajiny mají zdánlivě protichůdné požadavky, proto se uvedené téma snaží nalézt soulad těchto požadavků, včetně navržení konkrétní opatření, aby nedošlo k negativním dopadům na životní prostředí.

Diplomová práce má za úkol vytvořit, pojmenovat a aplikovat ideální postupy při rozvoji měst, které budou v součinnosti s ochranou biodiverzity krajiny. V diplomové práci budou využity reálné informace a požadavky dotčených orgánů, které musí splnit město Bojkovice, při své snaze o vytvoření nové lokality pro bydlení. Zajímavostí celého procesu jsou nejen přísnější požadavky a kritéria, kvůli poloze města v CHKO Bílé Karpaty, ale také složité dílčí kroky, které jsou součástí uvedeného procesu a postupně je nutno je řešit, i když se původně jejich význam při plánovacím procesu nejevil jako důležitý. Tyto specifika uvádí autor v praktické části, z pozice hlavního koordinátora celého procesu, kterým byla původní snaha města vytvořit zcela novou lokalitu pro bydlení na periferii města Bojkovice.

CÍLE A METODY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Hlavní cílem diplomové práce je obecně vymezit problematiku rozvoje měst, požadavků na města kladených a také souvisejících aspektů, které tento proces pozitivně i negativně ovlivňují a poté navrhnout studii zastavitelnosti dotčeného území, která bude aplikovat nejen moderní trendy udržitelného stavebnictví, modro-zelené infrastruktury, ale bude i uživatelsky a environmentálně příznivá. Cílem je také popsat význam opatření zajišťující ochranu biodiverzity a důležitost aplikace environmentálních opatření do rozvojových projektů měst, v souladu s udržitelným stavebnictvím a celkovým rozvojem měst. K dané problematice je nutno provést dostupnými metodami shromáždění dat a jejich analýzu.

Cíle práce

Diplomová práce má za cíl:

- v teoretické části vymezit témata strategického plánování rozvojových projektů měst, současný stav životního prostředí v ČR a aktivity v oblasti udržitelného rozvoje měst a ochrany biodiverzity,
- v praktické části analyzovat současnou situaci v zájmovém území a navrhnout plošné i dílčí opatření nové lokality pro bydlení dle trendů udržitelného stavebnictví, v souladu s opatřeními modro-zelené infrastruktury,
- v praktické části vytvoření studie, která centrálně a vyváženě spojí požadavky veřejnosti a měst na rozvoj ploch pro bydlení, s požadavky a omezeními dotčených orgánů, a to vše s požadavky na ochranu přírody.

Metody práce

Nalezení vhodných metod, je nezbytnou součástí pro identifikaci a analýzu možných rizik a požadavků řešené studie. Jako vhodné analytické metody, které umožní přijetí správného rozhodnutí, budou v diplomové práci použity:

- metoda SWOT – je kvalitativní analytická metoda určená ke zjištění silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb uvedené studie,
- metoda SMART – je analytická metoda, která umožňuje identifikaci a správné nastavení relevantních cílů v rámci studie,

- metoda BRAINSTORMING – je prognostická metoda rozvíjející tvůrčí myšlení a aktivuje hledání nových způsobů řešení problémů, optimálních postupů,
- metoda vlastního průzkumu a pozorování – je výzkumná metoda zaměřená na systematickém a organizovaném sběru dat a stanovení skutečného stavu a popisu jevů v určité události,
- strukturovaný rozhovor s odborníky – je výzkumná a diagnostická metoda zaměřená na dotazování a zjištění validních informací a požadavků.

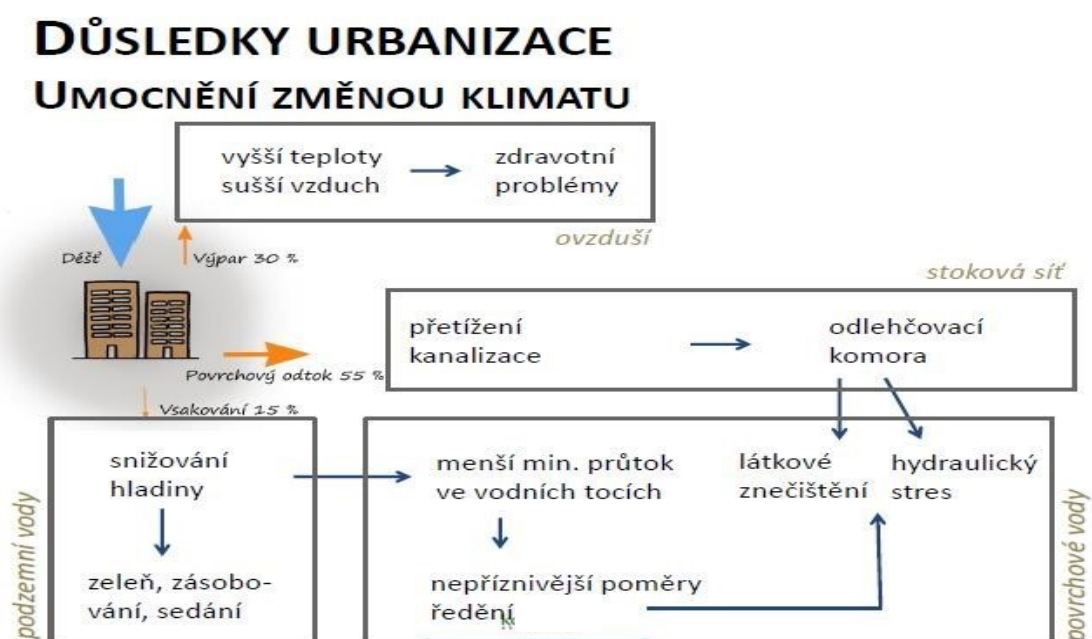
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POPULAČNÍ RŮST MĚST

K rozvoji měst v Evropě dochází nejvíce od počátku průmyslové revoluce, kdy dochází k přejímání městského způsobu života, a tedy zvyšování poměru zaměstnanců v městských sektorech oproti těm venkovským. Tento proces se nazývá **urbanizace**. Základním ukazatelem velikosti a důležitosti města je populační velikost (Gregory, 2009). Negativní důsledky urbanizace, umocněné aktuální změnou klimatu znázorňuje Obrázek 1.

Nárůst obyvatel ve městech je způsoben jak přirozeným přírůstkem, tak i migrací, kdy se obyvatelé z venkovských oblastí přesouvají do měst. Migrace má na změny počtu obyvatel výrazně vyšší vliv než přirozený úbytek nebo přírůstek obyvatel. Nezanedbatelný vliv má v současné i zahraniční migrace a uprchlická krize vyvolaná válkami. Často dochází také k přesunu lidí z centra města do okrajových částí nových obytných čtvrtí. Tomuto procesu se říká **suburbanizace**. Tento pojem můžeme vysvětlit na příkladu častých požadavků stavebníků (investorů), kteří chtějí rozšiřovat území města umístováním samostatných staveb do nezastavěného okolí a vytvářet tak stavby na tzv. zelené louce (Maier, 2012).

S výše uvedenými procesy souvisí také **urban sprawl**, neboli sídelní kaše. Tento nežádoucí proces vzniká většinou nedbalostí samospráv měst a obcí, a nebo špatně nastavenými územními plány. Dochází při něm k individuálnímu až chaoticky nahodilému umístování jednotlivých staveb, bez ohledu na celkový systém, další plánované stavby nebo jinou systémovou regulaci a zástavbu území (Hnilička, 2012).

Obrázek 1 - Důsledky urbanizace umocněné změnou klimatu (Stránský, 2021).

2 ROZVOJ MĚST

Rozvoj měst patří mezi klíčové faktory ovlivňující ráz krajiny a její biodiverzitu obecně. Rozvojové tendence měst vytváří zdánlivě protikladné požadavky ekonomických zájmů měst a požadavků na ochranu životního prostředí. Pokud se města chtějí rozvíjet, musí svou infrastrukturou zasahovat do okolní přírody. Přitom vzniká velmi tenká hranice, kdy je ještě rozvoj žádoucí a v souladu s ochranou životního prostředí, a kdy už se jedná o silové prosazování uvedených ekonomických zájmů měst nebo jiných investorů. Ti se většinou snaží upřednostňovat ekonomické zájmy před zájmy na ochranu přírody.

Z uvedených důvodů je nutno regulovat možnosti rozvoje a způsob využití ploch v intravilánu a extravilánu měst, což stanovuje územní plán každého města či obce. Územní plán přesně stanovuje pro každý pozemek konkrétní využití (hlavní, přípustné i nepřípustné), specifikuje také prostorové a funkční limity daného území (Perlín, 2002).

Na zpracovaný územní plán města, by měl navazovat strategický plán města, který vymezuje priority a zájmy města související s jeho rozvojem. Ve strategickém plánu města jsou stanoveny směry, kterými se město hodlá ubírat, dále cíle, které tím mají být dosaženy a odhad prostředků, které jsou nutné vynaložit pro splnění cíle. Strategické plány by měly být dlouhodobé a neměly by být ovlivňovány politickými změnami na radnicích.

Novým standardem při plánování rozvoje měst, se v posledních letech stává aplikace prvků modro–zelené infrastruktury.

Modro-zelená infrastruktura představuje environmentální urbánní infrastrukturu, která zahrnuje složku městské vegetace a hydrologické prvky. Pojem infrastruktura zde reprezentuje funkce a služby, které modro-zelená infrastruktura společnosti přináší. Zavedený pojem „zelená“ infrastruktura je doplněn pojmem „modrá“ infrastruktura, čímž vzniká slovní spojení modro-zelená infrastruktura, což nejlépe vystihuje jak samotný vztah, tak i vzájemnou závislost a provázanost vegetace a vody (Vítek et al., 2018).

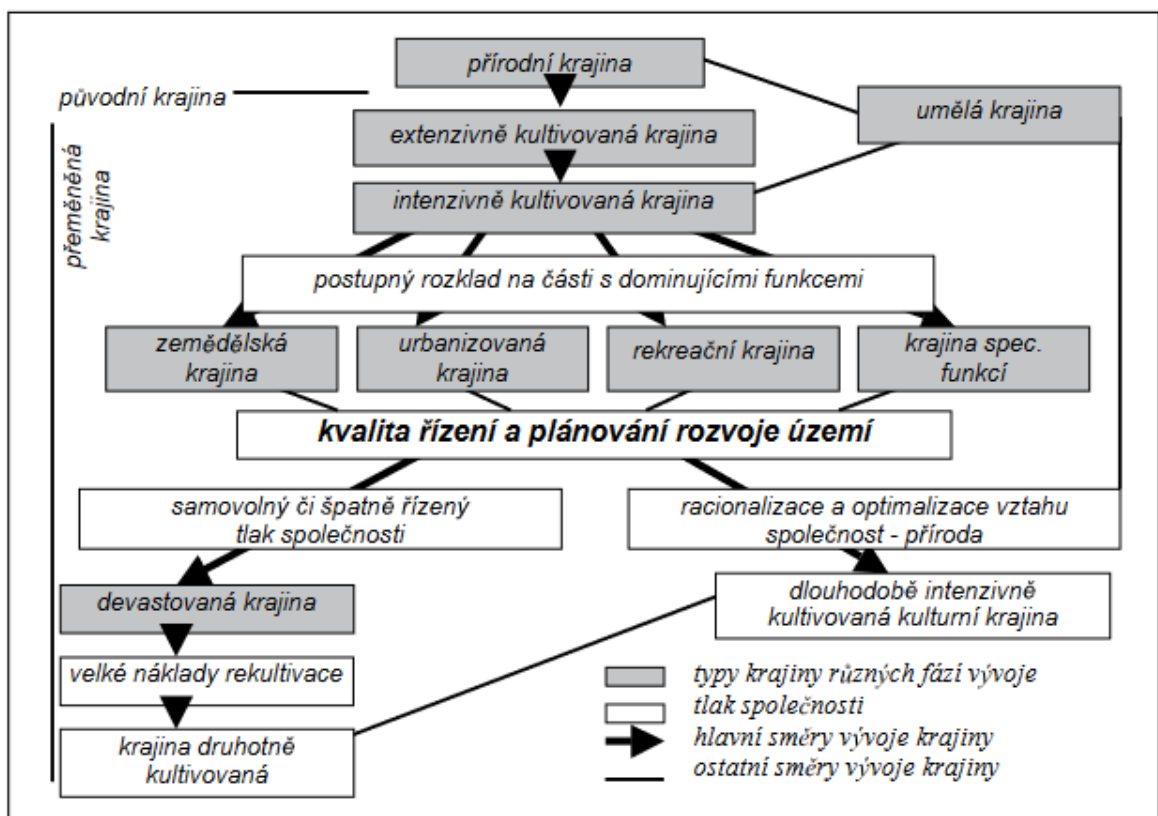
Kombinace co nejvíce environmentálních opatření podporuje udržitelný rozvoj a zmírnění dopadů klimatických změn. Města jsou v současnosti v centru pozornosti celosvětového úsilí za lepší životní prostředí a zastavení ztráty biologické rozmanitosti. Ve městech žije 55 % globální populace a v roce 2050 v nich bude žít, kvůli sílící urbanizaci, až 68 % lidí (Berger, 2021).

OSN už v roce 2015 označila dostupnost udržitelné infrastruktury, jako klíčové oblasti na seznamu cílů udržitelného rozvoje do roku 2023. Světová banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj a další velké nadnárodní banky si začaly uvědomovat, že skutečný rozvoj musí být v symbióze se správně fungující a dostupnou infrastrukturou, která musí zajišťovat nejen pozitivní hospodářské, ale i environmentální a sociální hodnoty (Dovodil, 2021).

2.1 Strategické plánování

Strategické plánování rozvoje území je proces, ve kterém se vyhodnocuje současná situace území a predikují se možné vývojové trendy, zjišťují se indikátory a potenciál rozvoje území, stanovují se cíle a vypracovávají se strategie k dosažení těchto cílů a stanovují se další postupy pro kontrolu a monitoring výsledků (evaluace) a přijímání opatření (Půček, 2009), viz Obrázek 2.

Cíle musejí být vždy měřitelné a mají odpovídat zkratce SMART, tedy být konkrétní (specific), měřitelné (measurable), akceptovatelné (acceptable), reálné (realistic) a termínované (timeable) (Půček, 2009).

Obrázek 2 - Postup vývoje přeměny krajiny (Bičík et al., 2015).

Důležité změny ve strategickém plánování nastaly až počátkem nového tisíciletí. V roce 2007 vešel v platnost nový stavební zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Strategické plány měst by proto měly být v tomto období již postaveny na principech udržitelného rozvoje.

K další změně došlo vstupem do EU. Strategický plán se současně stává způsobem, jak čerpat dotace z evropských fondů.

Strategický plán má pokrývat tři oblasti:

- Strategické plánování
- Účast veřejnosti v plánovacích a rozhodovacích procesech
- Respektování ekologických limitů ve vztahu k sociálnímu a ekologickému rozvoji

2.2 Opatření při plánování rozvoje měst

V předchozích kapitolách byly popsány principy strategického plánování, se kterým souvisí vytvoření souboru opatření, postupů a vizí, které si město stanoví pro zajištění svého dalšího rozvoje, viz Obrázek 3. Je velmi vhodné plánované vize nejdříve projednat s odbornými komisemi, popř. tyto záměry prezentovat přímo obyvatelům města, čímž bude zajištěna veřejnost a transparentnost celého plánovacího procesu, ale mohou být také obdrženy cenné připomínky a podněty.

Plánovací proces by měl mít část analytickou, strategickou a implementační. Důležité je, aby přesně a hlavně objektivně stanovoval požadované cíle i reálné způsoby jejich dosažení, aby našel reálné způsoby financování a také efektivně popsal a vyhodnotil žádoucí i nežádoucí dopady na své okolí.

V rámci plánovacího procesu musí být konkretizovány následující otázky:

- **Proč** je strategie vytvářena?
- **Co** strategie řeší (jaký problém) a v jakém hodnotovém kontextu?
- **Jak** bude problém řešen?
- **Jaký je cílový stav**, kterého by mělo být realizací strategie dosaženo?
- **Koho** se strategie týká (cílová skupina)?
- **Jaké** může mít strategie dopady?

- **Kdy** se bude problém řešit a kdy bude vyřešen?
- **Kdo** bude problém řešit (odpovědná osoba)?
- **Jak dlouho** strategie platí?
- **Kolik** zdrojů bude pro navržené řešení nutno vyčlenit (zdroje finanční, lidské) a **kdo** je poskytne?

(Strategické řízení a plánování obce, 2020).

Obrázek 3 - Jednotlivé fáze tvorby strategického dokumentu (Strategické řízení a plánování obce, 2020).

3 DOPAD ROZVOJE MĚST NA BIODIVERZITU

Biodiverzita, tedy druhová rozmanitost, může být jedním z ukazatelů stavu prostředí. Můžeme mluvit o biodiverzitě celosvětové, evropské, české, ale také o biodiverzitě na lokální úrovni. Neuvážená lidská činnost v krajině způsobuje většinou ohrožení populací mnoha druhů, což vede k porušení vzájemných přírodních vazeb a řetězců. Jejich fungování je zásadní pro zachování ekologické rovnováhy v přírodě. Ochranou biodiverzity není myšlena ochrana počtu druhů, ale zejména jde o druhovou skladbu v konkrétním prostředí. Zdánlivě nevýznamnou plochu s výskytem vzácné rostliny, je nutno chránit více než porosty běžných druhů, protože vzácné druhy jsou ohrožené vymizením (Šebková, 2017).

Rozvojem měst dochází k úbytku biologické rozmanitosti a chřadnoucí původní ekosystémy celkem rychle přešly v Evropě do stupně, kdy bychom bez striktní aplikace enviromentálně příznivých opatření na ochranu životního prostředí, pocítili vážné ekonomické i sociální problémy. Aktuálně hrozí celosvětově vyhynutí až milionu živočichů a rostlin, což v Evropě reprezentuje téměř čtvrtinu volně žijících druhů. Lidstvo je ovšem na fungujících ekosystémech závislé – jsou mu zdrojem potravy a veškerých materiálů. Asi polovina světového HDP je závislá na přírodě. Proto je Strategie EU pro oblast biologické rozmanitosti základním pilířem Zelené dohody pro Evropu, která má za cíl zastavit dramatický úbytek biodiverzity a obnovit poškozené ekosystémy (Zelená města, 2019).

Lidská činnost je hlavním důvodem úbytku biodiverzity, protože člověk svou činností v nadměrné míře zasahuje do okolní přírody, kde zabírá a užívá půdu, lesy, moře a v těchto původních biotopech provádí těžbu nerostných surovin, dřeva či lov zvířat nebo rybolov anebo extenzivně hospodáří zemědělsky či průmyslově. Veškeré tyto činnosti prokazatelně narušují stávající procesy v přírodě a způsobují ztrátu druhové rozmanitosti, což může opět velmi negativně ovlivnit ekonomické a sociální zájmy člověka.

Typickým příkladem je úbytek hmyzu, který provádí opylování rostlin nebo hmyzu a bakterií podílejících se na rozkladných procesech v půdě, což má negativní vliv na budoucí úrodu, a to v podobě menšího výnosu a také menšího zisku. Zemědělec tedy vydělá méně a také i méně vypěstuje. Nedostatek zboží a zvýšená poptávka vyvolá v přímé souvislosti zdražení zboží na trhu a tím se opět zhorší jeho dostupnost.

Vypouštění exhalací a souvisejícími průmyslovými procesy způsobuje člověk zrychlené oteplování planety a s tím související častější výskyt nebezpečných meteorologických jevů a extrémních výkyvů počasí. Oteplováním planety dochází k úhynu původních rostlinných a živočišných druhů nebo k jejich přesouvání do jiných lokalit, kde ovšem mohou působit invazivně. Globalizace planety bohužel výrazně podporuje také nežádoucí rozšiřování invazivních druhů do nepůvodních lokalit, kde nemají přirozené konkurenty anebo svým způsobem života vytlačují a hubí původní druhy.

Města v průběhu své historie procházela postupným vývojem, který ale se vzrůstající urbanizací vytvářel stále více pouze funkcionalistický systém měst. Veřejná prostranství byla ve většině případů tvořena obrovskou převahou nepropustných zpevněných ploch a jejich smyslem byla hlavně trvanlivost a jednoduchá údržba. Proto také lidé tyto veřejné plochy využívali pouze jako plochy komunikací, které jim umožnily dostat se z jednoho místa na druhé. Výsledek převahy zpevněných ploch byl ovšem zcela opačný – vzrostla prašnost a přehřívání okolí a vlivem nedostatečné údržby vzrůstala i zanedbanost ploch. Veškeré tyto činnosti byly prováděny proti zájmům na zachování biodiverzity měst. Teprve až s koncem 20. století si vedení měst začínalo uvědomovat nejen esteticky zaostalý stav veřejných ploch, ale také potřebu změny systému funkčního využití ploch. Začaly vznikat první opatření na zadržování vody v krajině a také systematické generely měst, které stanovovaly minimální podíl zeleně.

Výrazný progres změny uvažování a plánovacích přístupů je patrný až v posledních letech, kdy města a movití investoři ve svých projektech již běžně aplikují prvky modro-zelené infrastruktury, zelených střech, zelených fasád a celkově co nejvíce prvků udržitelného stavebnictví. Tyto projekty ukazují, že městská zeleň může být ve velké míře součástí veřejného prostoru a stavebních prací, aniž by to nutně vedlo k neúměrnému navýšení investic. Na již realizovaných projektech je zřejmé, že ozelenění měst a vyšší procento použitých přírodních materiálů, zvyšuje možnosti vytváření lokálních biotopů, které slouží jako úkryty pro různé živočichy. Místa, kde již došlo k revitalizaci veřejných ploch, působí výrazně příjemnějším dojmem, a i lidé se zde zastavují nebo tyto místa záměrně navštěvují při procházkách a relaxaci.

3.1 Biodiverzita města

Zeleň tvoří plíce měst, ochlazuje ho, nabízí místo pro odpočinek, působí pozitivně na zdraví obyvatelstva a může být útočištěm pro mnoho druhů živočichů. Lidem i jednotlivým rostlinným a živočišným druhům nejvíce vyhovuje, když je veřejná zeleň řešena v co největší míře lokálně a tyto plochy jsou propojeny do plošných systémů zelených ploch. Vzniká tak souvislá plocha veřejné zeleně ideální pro odpočinek a procházky, která navíc napomáhá spojitosti a druhové pestrosti městských biotopů. Živočichové si tak mohou jednoduše nalézt úkryt a bezpečně migrovat z jednoho místa na druhé nebo si dokážou najít nové stanoviště. Tento systém bývá nazýván jako zelená městská infrastruktura (Města protkaná zelenou sítí, 2018).

Příkladem dobré praxe je Obrázek 4, který znázorňuje použití zelené fasády na budově muzea v Paříži, která naprosto splývá s okolními historickými budovami.

Obrázek 4 - Zelená fasáda na budově Jacques Chirac museum v Paříži (Blanc, 2019).

Biodiverzita měst je velmi specifická samotným urbanizovaným prostředím, které je navíc hustě protkáno inženýrskými sítěmi, které neumožňují realizaci výsadby stromů a dřevin. Možností, které lze pro zvýšení biodiverzity měst udělat je i tak velké množství. Při plánování rozvoje měst je nutné zapracovat do rozvojových konceptů výrazné ozelenění ulic, parků či náměstí a v souladu s tím, vytvořit koridory pro inženýrské sítě. Snahou by mělo být také zadržení vody v krajině a zpomalení jejího odtoku, např. systémem drenáží, které nejprve vodu přivedou ke stromům a okrasným záhonům, které mohou sloužit zároveň jako vsakovací průlehy. Rovněž je důležité ponechání původních přírodních prvků. Přírodní prvky jsou typické fragmenty původní krajiny, která volně prostupuje městským

prostředím, a jsou důležitými interakčními prvky, které zajišťují prolínání krajinné struktury s městskou (Forman, 1993).

U výrazně zastavěných ploch zejména v centrech měst lze ke zlepšení použít mobilní zeleň umístěnou v přenosných nebo trvalých nádobách. Takto mohou být řešeny nejen okrasné výsadby, ale i výsadby vhodných druhů stromů, nutná je ovšem pravidelná zálivka. Standardním řešením by mělo být využití zelených střech a také fasád domů, což by mimo nezpochybnitelný přínos pro životní prostředí a kvalitu bydlení, bylo také mimořádně estetickým řešením, které by z fasád domů odstranilo velkoplošné reklamní tabule.

3.2 Územní systém ekologické stability

V České republice můžeme dohledat výrazně staršího předchůdce zelené infrastruktury. Je jím Územní systém ekologické stability (ÚSES), který je od roku 1992 definován zákonem. ÚSES charakterizuje vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, ale přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Vztahovat se může na venkovskou, ale také na městskou krajinu. Mnoho měst v ČR má vypracovaný vlastní dokument k ÚSES. Tato aktivita není nařízena zákonem, ale vychází z iniciativy měst či obcí. ÚSES mapově a popisně označuje plochy biotopů a biokoridorů, ať již ploch stávajících, ploch nevyužívaných nebo ploch vhodných pro budoucí využití. Základním vymezením pro ÚSES je vždy zejména platný územní plán a také jiné strategické a koncepční dokumenty města (Města protkaná zelenou sítí, 2018).

4 ZMĚNA KLIMATU A URBÁNNÍ PROSTŘEDÍ

4.1 Zelená města

Změna klimatu a související procesy v posledních letech generují nutnost přistupovat systematicky a komplexně k životnímu prostředí i v rámci udržitelného rozvoje měst a obcí. Mezinárodně uplatňované koncepty hovoří o tzv. Green cities – zelených městech. V této souvislosti přestává stačit přístup, kdy rozhodování o konkrétních projektech probíhá bez vědomí vazeb a souvislostí na jiné projekty a jejich kombinovaných dopadů místního životního prostředí, hospodářství či sociální oblast. Cílem zelených měst, je naleznout systém a způsob vyřešení problému udržitelnosti urbanizovaného prostředí (Dovodil, 2021).

Povinnost implementovat prvky zelené infrastruktury si v posledních letech uvědomují i samosprávy měst a obcí, které již začínají, do investičních projektů zařazovat také nové parky, stromořadí a travnaté plochy. Novým trendem nejen u veřejných budov jsou zelené střechy a zelené fasády. Tyto, mimo prokazatelnou pozitivní estetickou funkci, zlepšují izolaci budov v zimě i v létě, kdy snižují přehřívání budov, dále snižují prašnost a hlučnost okolního prostředí. Kombinace těchto faktorů snižuje vlastníkům budov náklady na spotřebu energií a vody a celkově zvyšuje udržitelnost dané nemovitosti.

Snahou měst a obcí by mělo být také obnovení přirozeného koloběhu vody v přírodě a jejího zadržení a umožnění zasakování přímo v místě, aby nedocházelo k bezúčelnému odtékání srážkových vod kanalizací do nejbližší vodoteče.

Mnoho městských oblastí již dnes pocítuje nepříznivé dopady změny klimatu, včetně dalších souvisejících důsledků. Nárůst teplot, výkyvy počasí, extrémní srážky s následnými záplavami nebo naopak dlouhotrvající sucho, jsou jen některé z extrémních meteorologických jevů souvisejících se změnou klimatu. Tyto dramatické změny životních podmínek mají a budou mít velmi negativní dopad na život ve městech, který známe dosud. Zelená města svými opatřeními zlepšují stav životního prostředí, pomáhají posilovat jeho ochranu, snaží se minimalizovat dopad činnosti člověka na biodiverzitu a klima města a soustavně působí na aktivity k udržitelnému využívání přírodních zdrojů. Města a obce nemohou často konkurovat soukromým investorům v zavádění zelených opatření, protože nedisponují odbornými znalostmi, politickou vůlí ani nejsou ochotny investovat prostředky do požadovaných zájmů zeleného města (Zelená města, 2023).

Zeleným městům se věnují tyto instituce a mezinárodní organizace – Ministerstvo životního prostředí, Pakt starostů a primátorů, Evropská iniciativa na podporu měst a obcí (EUCF), Evropská komise, Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), C40 - síť světových velkoměst odhodlaných řešit změnu klimatu, Energy cities, což je síť 1000 místních samospráv ve 30 zemích, které požadují radikální transformaci energetických systémů a strategií, které poskytnou kapacitu pro udržitelné nakládání s energií.

Obrázek 5 - Příklad zeleného města (Zelená města, 2023).

4.2 Zelená dohoda pro Evropu

Negativní změny klimatu vyvolaly nutnost řešení dané problematiky na globální úrovni, protože riziko dopadů souvisejících jevů na životní prostředí generovalo závažnou hrozbu pro Evropu a světovou populaci. Proto vznikla Zelená dohoda pro Evropu, která si klade za cíl provést přeměnu hospodářství Evropské unie v moderní a udržitelný proces, který šetrně využívá své zdroje a má ambice, stát se prvním klimaticky neutrálním kontinentem (Zelená dohoda pro Evropu, 2023).

Evropská unie dlouhodobě usiluje o vedoucí postavení v boji proti změně klimatu. Proto byla v roce 1992 v Rio de Janeiro přijata první strategie pod Rámcovou úmluvou OSN o změně klimatu. Hlavním účelem této úmluvy bylo omezení emisí skleníkových plynů, dále

finanční a technologická podpora rozvojových zemí a stanovení postupů vyrovnání se s negativními dopady změny klimatu. Na Rámcovou úmluvu navazoval Kjótský protokol a v roce 2019 představila Pařížská dohoda balíček přijatých opatření známý jako Zelená dohoda pro Evropu neboli European Green Deal (Řezáčová, 2022).

Hlavní cíle Zelené dohody jsou znázorňuje Obrázek 6.

Obrázek 6 - Hlavní cíle Green deal (Zelená dohoda pro Evropu, 2021).

Mezi hlavní cíle Zelené dohody pro Evropu, které byly postupně představovány, patří:

1. Snížení emisí skleníkových plynů o 55 % v roce 2030 v porovnání s rokem 1990
2. Čisté životní prostředí
3. Cenově dostupnější zdroje
4. Chytřejší doprava
5. Celkové zlepšení kvality života
6. Stát se do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě

5 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ČR

Životní prostředí můžeme definovat jako souhrn všech podmínek umožňujících existenci, vývoj a reprodukci živých organismů. Životním prostředím je tedy vše, co v přirozeném prostředí obklopuje organismy, co na ně působí, ale i to jak organismy ovlivňují okolí svým životním cyklem (Dvořák, 2018).

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie (Česko, 1992).

Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku (Česko, 1992).

Hlavní příčinou všech negativních jevů působících na životní prostředí je zcela jistě člověk a jeho činnosti. Proto musí člověk vyvíjet a aplikovat technologie a procesy, které tyto negativní vlivy odstraní nebo je alespoň minimalizují.

Zákon stanovuje základní pilíře ochrany životního prostředí, kterými jsou:

- **Ochrana přírody a krajiny** – je stanovena zákonem č. 114/1992 Sb.,

Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry (Stejskal, 2016).

Ochranou přírody a krajiny se podle tohoto zákona rozumí dále vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny (Česko, 1992).

- **Ochrana vod** – je stanovena zákonem č. 544/2020 Sb., zákon o vodách.

Účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, jako ohrožené a nenahraditelné složky životního prostředí a přírodní zdroje, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů, pro zachování vodních zdrojů a předejití stavu nedostatku vody a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství¹⁾. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů (Česko, 2001).

- **Ochrana ovzduší** – je stanovena zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje:

- práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně vnějšího ovzduší před vnášením znečišťujících látek lidskou činností
- podmínky pro další snižování množství vypouštěných znečišťujících látek působících nepříznivým účinkem na život a zdraví lidí a zvířat, na životní prostředí nebo na hmotný majetek
- práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně ozonové vrstvy Země před nepříznivými účinky regulovaných látek a při ochraně klimatického systému Země před nepříznivými účinky fluorovaných skleníkových plynů a další nástroje ke snižování množství látek ovlivňujících klimatický systém Země (Bejčková, 2018).
-

- **Ochrana půdy** – je stanovena zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. Zemědělský půdní fond je základním přírodním bohatstvím naší země, nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu a je jednou z hlavních složek životního prostředí. Ochrana zemědělského půdního fondu, jeho zvelebování a racionální využívání jsou činnosti, kterými je také zajišťována ochrana a zlepšování životního prostředí (Sova, 2022).

- **Ochrana lesa** – je stanovena zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích.

Účelem tohoto zákona je stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm (Dvořák, 2022).

- **Nakládání s odpady** – je stanoveno zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Účelem tohoto zákona je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zdraví lidí a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů předcházením vzniku odpadů a nakládáním s nimi v souladu s hierarchií odpadového hospodářství za současné sociální únosnosti a ekonomické přijatelnosti tak, aby bylo dosaženo cílů odpadového hospodářství a umožněn přechod k oběhovému hospodářství (Žáková a Bejčková, 2022).

6 NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU

Hlavním cílem Akčního plánu je dodržet Adaptační strategii a Strategii EU a prováděním stanovených postupů a procesů, zvýšit připravenost ČR na změnu klimatu. Adaptační procesy mají tendenci snížit míru negativních dopadů změny klimatu a to tím způsobem, že budou hledány reálné řešení, jak se co nejvíce přizpůsobit probíhajícím změnám a minimalizovat jejich dopady a zároveň maximalizovat snahu pro udržení příznivých životních podmínek a zajištění i zlepšení hospodářského potenciálu pro příští generace (Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2015).

Akční plán je zaměřen na řešení všech hlavních projevů změny klimatu v Česku:

1. Dlouhodobé sucho
2. Povodně a přívalové povodně
3. Vydatné srážky
4. Zvyšování teplot
5. Extrémně vysoké teploty
6. Extrémní vítr
7. Požáry vegetace

Akční plán podrobně vymezuje sféru opatření pro roky 2021–2025, které jsou stanoveny v adaptační strategii do konkrétních úkolů. Těm jsou přesně určeny kompetence, termíny plnění, důležitost opatření, způsoby financování a předpokládané náklady do roku 2025. Akční plán obsahuje 108 adaptačních opatření členěných do 322 konkrétních úkolů, které jsou uloženy věcně příslušným ministerstvům (Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2021).

Národní akční plán obsahuje také 50 prioritních opatření se stovkami konkrétních úkolů, jakými jsou např. protieroční vyhláška, která má přinést výrazné koncepční zlepšení ochrany zemědělské půdy a její schopnosti zadržet vodu. S tím souvisí také změna druhové skladby českých lesů, což má opět zajistit lepší schopnost přijmout a zadržet vodu v půdě. Jedná se o soubor postupů v zastavěných oblastech, jejichž cílem je zdokonalení managementu hospodaření s dešťovou vodou a její zasakování (Trnka, 2017).

7 VÝZNAM MODRO-ZELENÉ INFRASTRUKTURY

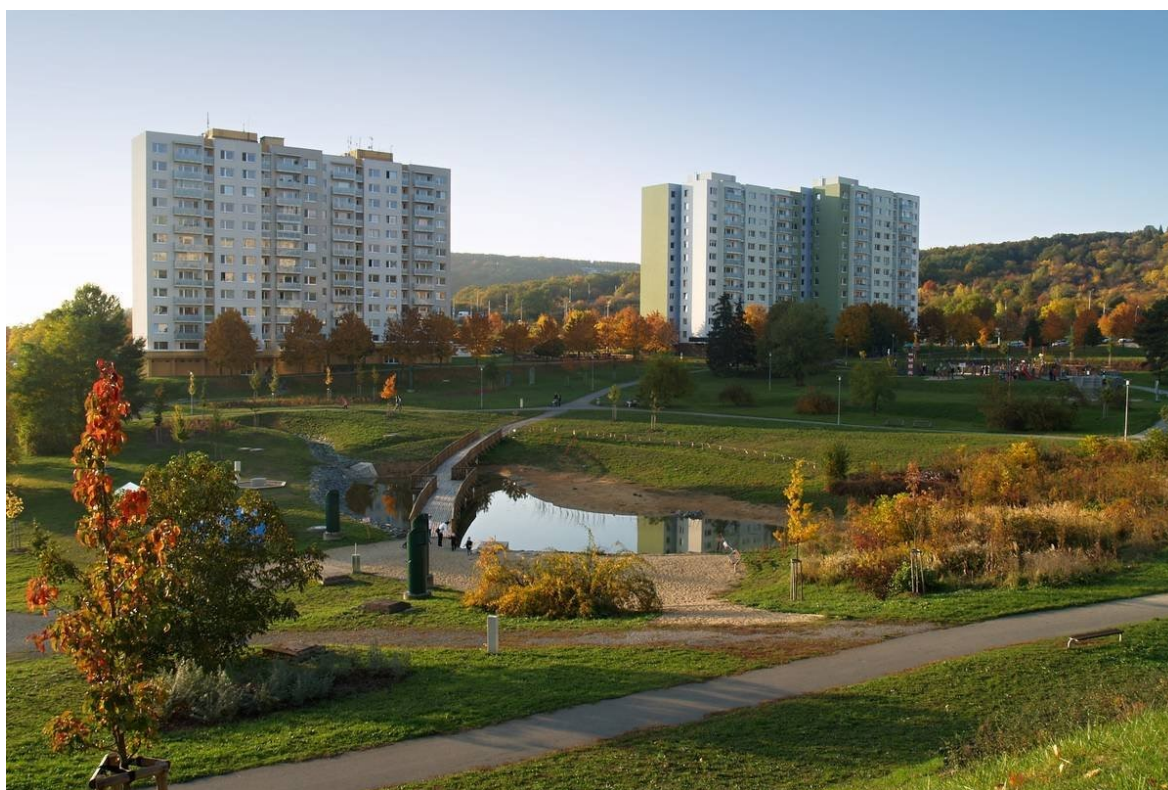
Modrozelená infrastruktura je komplexní systém, který umožňuje symbiózu správného hospodaření s vodou a dostatečné vegetace, vedoucí k maximálnímu rozvoji obou složek. Ty totiž fungují ve vzájemné harmonii. Úkolem modrozelené infrastruktury je mimo jiné chránit území proti záplavám, přehřívání, prašnosti či hluku, a to snížením povrchového odtoku v místě, kam srážková voda dopadne. Zároveň to znamená i vytváření takových podmínek pro sídelní zeleň, aby ji bylo možné využít ke zmírňování sucha či přehřívání svého okolí nebo samotných staveb.

Modré plochy zahrnují rozmanité vodní prvky a vodní plochy ve městech. Soubor jednotlivých prvků a opatření, které zadržují vodu na území města, může mít zásadní vliv na mikroklima ve městě a také na koloběh vody v území. Převážná část dešťové vody nyní odtéká do kanalizace, což je nežádoucí. Cílem by mělo být maximum srážkové vody ve městech zadržet a přes vegetaci pomalu vsáknout nebo postupně odpařit. Rozrůstající se města stále častěji narážejí na problém, jak správně hospodařit s dešťovou vodou v území s převahou neprostupných zpevněných ploch. Zákon upřednostňuje při nakládání se srážkovými vodami jejich vsakování, následně je možné přebytečné množství regulovaně vypouštět do vod povrchových a úplně poslední možností je vypouštění dešťových vod do splaškové kanalizace. Tomuto řešení se ovšem brání provozovatelé čistíček odpadních vod, kvůli narušení procesu čištění a technologické zátěži balastních vod. Principem hospodaření s dešťovými vodami je v maximální míře napodobit přirozené procesy a odtokové poměry. Základním pravidlem je zajištění vsakování srážkových vod přímo v místě jejich dopadu a tím umožnění jejich návratu do přirozeného koloběhu vody.

Zelené plochy a jejich význam byl popsán v předchozích kapitolách. Toto téma lze dále rozšířit o informaci, že v České republice se denně zastaví asi 14 ha pozemků, což prakticky znamená, většinou dojde k odstranění stávající zeleně a propustné plochy se stanou plochami nepropustnými. Proto by mělo docházet k omezení vlivů urbanizace tím, že bude přistupováno ke zřizování propustných zpevněných povrchů v kombinaci se zelenými plochami. Místo nepropustných povrchů komunikací je vhodné použít propustnou (vsakovací) dlažbu, která odvádí dešťovou vodu ze zpevněných ploch do zasakovacích míst. Ty mohou záměrně ústít do ploch veřejné zeleně či ke stromům a zajišťovat jejich zálivku. Žádoucí je také rozšiřování zelených ploch a jejich osázení

vhodnými dřevinami. Zelené plochy by měly být automatickou součástí v každém investičním projektu. Reálně ovšem není jednoduché nalézt přijatelnou míru mezi urbanistickým rozvojem měst a opatřeními na ochranu klimatu a biodiverzity krajiny, kdy jednotlivé požadavky jsou zdánlivě protikladné.

Příkladem dobré praxe a využití principů modro-zelené infrastruktury je park Pod Plachtami v Brně, viz Obrázek 7. Mimo jiné opatření je důležité zmínit, že srážkové vody z panelových domů jsou zde odváděny do vodní nádrže, čímž zlepšují místní klima i jeho estetickou stránku.

Obrázek 8 - Park Pod Plachtami Brno (Förchtgott, 2020).

Hospodaření s dešťovými vodami – lze konstatovat, že současný stav je dlouhodobě neudržitelný. Urbanizace a intenzivní využívání krajiny výrazným způsobem mění přirozený koloběh vody, jak z hlediska jejího množství, tak i kvality. Neefektivní přístupy hospodaření se srážkovou vodou úzce souvisí se zvýšeným rizikem vzniku povodní, erozní činnosti, nevyrovnané vláhové bilance a zhoršenou péčí o území a možnostmi jeho zemědělského využití. Dlouhodobý úbytek vody byl způsoben také tím, že krajina vodu nezadržuje například kvůli umělému narovnávání toků, což prakticky jde velmi těžce vrátit

do původního stavu. Na zachycení srážkových vod a jejich následné využití jsou ideální podzemní plastové nádrže, které slouží k akumulaci srážkových vod. K retenci srážkových vod se využívají vsakovací tunely nebo rošty, které prakticky neomezují další využití prostoru nad nimi, což znázorňuje Obrázek 8. Tyto tunely jsou umístěny na drenážním podloží a jsou vzájemně propojeny. Srážkové vody jsou do nich přiváděny potrubím a voda postupně zaplňuje prostor tunelů. Tunely jsou perforované a prostor kolem nich je vytvořen z drenážních vrstev kameniva, takže dochází k postupnému zasakování srážkových vod pod konstrukčními vrstvami komunikací nebo jiných staveb.

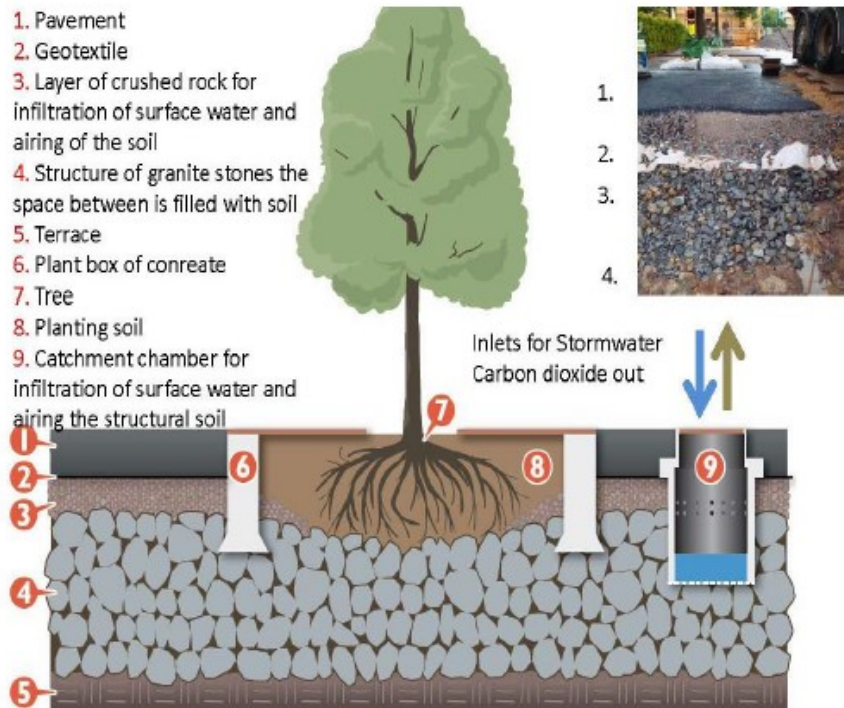

Obrázek 9 - Systém pro akumulaci a zasakování dešťových vod AS-KRECHT (Mrkývka, 2019).

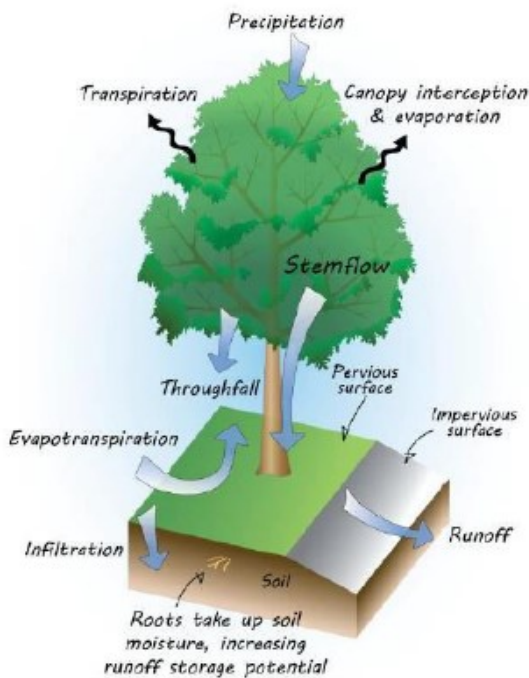
Vsakovací tunely je velmi vhodné využít i pro vsakování dešťových vod ze střech a zpevněných ploch rodinných domů, kde je systém možno doplnit o předřazenou retenční nádrž pro akumulaci vody, kterou lze následně použít pro zálivku nebo jiným způsobem jako vodu šedou. Systémové řešení modro-zelené infrastruktury v uličním profilu zobrazuje Obrázek 9. Význam stromů v urbanizovaném městském prostředí je popsán na Obrázku 10.

SYSTÉMOVÉ ŘEŠENÍ MODROZELENÉ INFRASTRUKTURY V ULIČNÍM PROFILU

UKÁZKA JAK VYTVOŘIT DOBRÉ PODMÍNKY PRO PĚSTOVÁNÍ STROMŮ A ZÁROVEŇ PRO PÉČI O SRÁŽKOVOU VODOU

Obrázek 10 - Možnosti správného hospodaření s dešťovou vodou (Vítek, 2021).

Stromy představují nenahraditelnou součást našeho prostředí, jejich význam se zvyšuje s urbanizací krajiny a narůstem vlivu klimatických výkyvů na sídla

Obrázek 11 - Význam stromů v urbanizované krajině (Hora, 2021).

8 UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Odpovědným přístupem k území by mělo být docíleno takového rozvoje obcí a regionů, který **snižuje regionální nerovnosti a usměrňuje suburbanizační trend**, vytváří **podmínky pro lepší dostupnost veřejných služeb a vyšší kvalitu života obyvatel**, podporuje účast veřejnosti při plánování a v neposlední řadě se aktivně podílí na **přizpůsobení** se na negativní dopady změny klimatu. Pro dosažení tohoto ideálního stavu se obce a regiony musí potýkat s celou řadou výzev. Mezi ně patří například zábor půdního fondu, podprůměrná dostupnost služeb, úpadek center některých měst, úbytek obyvatel v některých regionech, sociální nerovnosti a odlišná ekonomická výkonnost jednotlivých regionů, nedostatečné využívání nástrojů udržitelného rozvoje, znečištění ovzduší, nedostatek zeleně ve městech nebo chybějící opatření pro zadržování vody v krajině. Přetrvává problém zastavování ploch v centrech měst. Ze strany státu jsou realizovány programy na nové využití brownfieldů. V souvislosti se změnou klimatu jsou v rámci Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu plněna opatření, jejichž efekt není v současnosti možno vyhodnotit, jelikož se často jedná o opatření dlouhodobého charakteru. Energetická náročnost nových budov neustále klesá, zvyšuje se počet nízkoemisních či bezemisních vozidel a buduje se infrastruktura pro tato vozidla, avšak i zde je prostor pro zlepšení. V rámci podpory nástrojů udržitelného rozvoje jsou pořádány pravidelné konference, které šíří osvětu o těchto nástrojích. Uplatňování těchto nástrojů však stále naráží na celou řadu překážek (Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti, 2021).

8.1 Strategický rámec České republika 2030

Obrázek 12 - Prioritní prosazované hodnoty (Strategický rámec Česká republika 2030, 2017).

Česká republika přijala v roce 2017 dokument, který stanovuje prioritní hodnoty a směr rozvoje ČR do roku 2030. Splněním a realizací uvedených cílů dojde ke zvýšení kvality života ve všech regionech a také k udržitelnému rozvoji ČR po environmentální, ekonomické a sociální stránce. Za naplňování cílů budou odpovědné věcně příslušné orgány ústřední státní správy. Strategický rámec bude zároveň sloužit jako vodítko pro rozvoj regionů a obcí. Strategický rámec propojuje dva zásadní směry a pojmy, udržitelný rozvoj a kvalitu života. Ta by se měla stát hlavním měřítkem rozvoje, vhodnějším než klasické ekonomické ukazatele. Ty totiž nejsou schopné popsat rozměr lidského života, jako je zdravotní stav, rovnováha mezi prací a soukromým životem, vzdělávání, kvalita životního prostředí, osobní bezpečí či subjektivně vnímané životní pohody (Kubařová, 2017).

Mezi kapitoly, které spadají pod Strategický rámec patří i kapitola:

Obce a regiony – klíčové pro kvalitu života v obcích, městech či regionech je odpovědné využívání území, které vytváří podmínky pro harmonický rozvoj a omezování negativních jevů. Nedochozí k rozrůstání měst do krajiny, občané mají v místě bydliště dostupné garantované veřejné služby, jako je doprava, vzdělání nebo lékařské služby (Strategický rámec Česká republika 2030, 2017).

8.2 Cíle udržitelného rozvoje

Obrázek 13 - Grafický seznam cílů udržitelného rozvoje (Novotný, 2023).

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) jsou sbírkou 17 globálních cílů stanovených Organizací spojených národů v roce 2015, které pokrývají otázky sociálního a ekonomického rozvoje včetně životního prostředí, vzdělávání, změny klimatu, chudoby, hladu, zdraví, rovnosti pohlaví, vody, hygieny, energie, urbanizace a sociální spravedlnost (Evropská komise, 2022).

Klimatická krize, pandemie COVID-19 a zvýšený počet konfliktů po celém světě ohrožují 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), což konstatovala OSN ve své výroční zprávě o naplňování SDGs pro rok 2022. Zpráva poukazuje na závažnost a rozsah výzev, které před námi stojí, přičemž tyto kaskádovité a vzájemně se prolínající krize vytvářejí vedlejší dopady na potraviny a výživu, zdraví, vzdělávání, životní prostředí i bezpečnost a ovlivňují všechny cíle udržitelného rozvoje (SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022).

Výroční zpráva OSN pro rok 2022 poukazuje na následující problematiku:

Dopady pandemie

Podle zprávy má pandemie COVID-19 ničivý dopad na většinu SDGs. Celosvětový počet nadměrných úmrtí přímo i nepřímo přičitatelných COVID-19 dosáhl do konce roku 2021 15 milionů. Více než čtyřletý pokrok ve zmírňování chudoby byl ztracen. Během roku 2020 bylo do extrémní chudoby uvrženo dalších 93 milionů lidí na celém světě. Asi 147 milionů dětí za poslední dva roky zameškalo více než polovinu výuky. Pandemie také vážně narušila základní zdravotnické služby, což zmařilo těžce vydaný pokrok (SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022).

Klimatická krize

Svět se ocitl na pokraji klimatické katastrofy, jejíž důsledky již pociťují miliardy lidí. Emise CO₂ související s energetikou pro rok 2021 vzrostly o 6 %. Dosáhly historicky nejvyšší úrovně a zcela vymazaly pokles související s pandemií. Aby se zabránilo nejhorším dopadům změny klimatu, musí podle Pařížské dohody celosvětové emise skleníkových plynů dosáhnout vrcholu před rokem 2025 a poté do roku 2030 klesnout o 43 procent a do roku 2050 na čistou nulu. Namísto toho se podle současných dobrovolných závazků jednotlivých států v oblasti klimatu zvýší emise skleníkových plynů v této dekádě o téměř 14 % (SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022).

Válka na Ukrajině

Ruská agrese na Ukrajině formuje jednu z největších uprchlických krizí moderní doby. Na světě je nyní víc než 100 milionů lidí, kteří byli nuceni opustit domov. Krize souvisící s válkou na Ukrajině způsobila prudký nárůst cen potravin, pohonných hmot a hnojiv, dále

narušila dodavatelské řetězce a globální obchod, rozvrátila finanční trhy a ohrozila celosvětovou potravinovou bezpečnost a toky pomoci. Předpokládaný růst globální ekonomiky byl pro rok 2022 s ohledem na ruskou invazi na Ukrajinu a potenciálních nových vln pandemie snížen o 0,9 % (SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022).

Nejzranitelnější státy a skupiny obyvatelstva na světě jsou neúměrně zasaženy. Ženy utrpěly větší podíl na ztrátě zaměstnání v kombinaci s nárůstem pečovatelských povinností v domácnosti. Některá data naznačují, že pandemie zhoršila násilí páchané na ženách. Míra nezaměstnanosti mladých lidí je stále vyšší než před pandemií a roste počet případů dětské práce a dětských sňatků. Nejméně rozvinuté země se potýkají se slabým hospodářským růstem, rostoucí inflací, závažnými narušeními dodavatelských řetězců, nejistotou v oblasti politiky a neudržitelným zadlužením (SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022).

9 DÍLČÍ ZÁVĚR

V předchozích kapitolách byly popsány základní zásady a cíle závazných opatření, které mají reagovat na situaci ohledně zhoršování stavu životního prostředí a na negativní změny klimatu. Bylo přijato mnoho úmluv a doporučujících postupů, a to jak českými odborníky a vládou, tak na evropské i celosvětové úrovni. Lze jistě vést diskuzi, zdali rychlost přijímání některých opatření nebo jejich striktnost, nebude mít negativní vliv na ekonomické zájmy jednotlivých států. Zejména snaha o úplné odstranění spalovacích motorů a jejich náhrada elektromobily, je až příliš překotná, protože souběžně s tím, by měly probíhat obrovské investice do infrastruktury sítí elektrického vedení.

Evropská unie se snaží být leader v přijímání adaptačních opatření, což je jistě správně, ale velmi klíčové je také zapojení vlád z celého světa, které by měly přistoupit ke skutečné realizaci environmentálních opatření. V praxi vidíme, že státy Asie, Afriky, ale i východní Evropy a také USA, nejsou ochotny zpřísnit své národní limity ani se snažit více používat alternativních a obnovitelných zdrojů energie, zlepšit nakládání s odpady či omezit exhalace průmyslu a raději platí za překročení limitů emisní povolenky.

Na lokální úrovni jsou to samosprávy měst, které by měly prosazovat inovativní řešení a principy environmentálních opatření začleňovat do běžných projektů a zároveň provádět sanaci a revitalizaci starých ekologických zátěží anebo nevhodných realizací.

Prosté nařizování a stanovování podmínek nemusí být tou správnou cestou, jak zajistit aplikaci environmentálně příznivých opatření. Veřejná správa by měla jít příkladem a svými realizacemi inspirovat společnost o možnostech udržitelného rozvoje měst a regionů, které nejsou v protikladu s uživatelským komfortem obyvatel, ale mohou ho naopak zlepšit.

Město Bojkovice se snaží uplatňovat prvky udržitelného rozvoje, což je popsáno v praktické části diplomové práce, která v rámci návrhové studie řeší komplexně přeměnu lokality motokrosově trati a také související problematiku.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

10 CHARAKTERISTIKA MĚSTA BOJKOVICE

Město Bojkovice leží v klikatém údolí řeky Olšavy, v podhůří Bílých Karpat, v nadmořské výšce 272 metrů. Katastrální území města má rozlohu 41,87 m² a na jeho území žije 4627 obyvatel. Město svou polohou zabírá čtyři katastry, kromě Bojkovic má i tři městské části: Přečkovice, Krhov a Bzová. Území města je součástí Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Zástavba města je poměrně tvořena jak rodinnými domy, tak bytovými domy, které se nacházejí na sídlištích.

Ve městě se nachází prakticky veškerá občanská vybavenost i kulturní a sportovní vyžití. Velkou tradici má zejména Základní škola T.G. Masaryka, která je vybudována pro 600 žáků. Navštěvovat lze i Základní školu praktickou, dvě Mateřské školy a Základní uměleckou školu. Ve městě se nachází několik praktických lékařů a také specializovaní lékaři (stomatologie, gynekologie a kožní) a také Veterinární ordinace. Veřejnou dopravu zastupuje sdružený dopravní terminál autobusového a vlakového nádraží, který je umístěn na vjezdu do města a také vlaková zastávka Bojkovice – město, která je přímo v centru, asi 2 km od dopravního terminálu. Město je dlouhodobě spojeno se strojírenským a také se zbrojním průmyslem.

Okolí města je kopcovité a poměrně hustě zalesněné, a proto je vhodné pro turistiku a relaxaci. Dominantu města tvoří novogotický zámek Nový Světlov, dokončený v roce 1480, který je nazýván také slovácké Miramare. Zajímavostí je, že slavnější a větší italský Castello di Miramare, byl postaven o mnoho let později a je prakticky kopií zámku Nový Světlov. Italské prameny o svém starším moravském bratrovi bohužel mlčí a asi ani nevědí. Dalšími významnými stavbami jsou Kostel svatého Jiří a Vavřince, který byl dokončen v roce 1656 a Klášter sester dominikánek z počátku 20. století. V klášteře sídlí také Církevní střední škola pedagogická a sociální.

Sportovní zázemí je tvořeno zejména fotbalovým a workoutovým hřištěm, které najdeme přímo naproti nově zrekonstruovanému koupališti města, které se stalo Stavbou roku 2021 ve Zlínském kraji. U koupaliště se nachází i volejbalový areál a sportu slouží také areál Sokola, který nabízí široké využití v mnoha zájmových oborech. Pro kulturu je připraven kulturní dům a klub Maják, který sídlí v Základní umělecké škole. Nelze opomenout ani Muzeum Bojkovska, které bylo zařazeno mezi 42 neobjevených skvostů České republiky. Pro mládež připravuje celoročně mnoho aktivit Dům dětí a mládeže a využít lze také sportovní halu základní školy, která se může pochlubit prvoligovými parametry svých sportovišť. Výchovu a péči o děti do 18 let zajišťuje Dětský domov.

Městem prochází silnice č. II/495, která spojuje Uherský Brod se Slavičínem a Bylnicí, a silnice č. II/496 spojující Luhačovice s mezinárodní silnicí E50. Prakticky přes celé město vede železnice, tzv. Vlárská dráha vedoucí z Brna přes Veselí nad Moravou skrz Vlárský průsmyk až do Trenčianské Teplé (Bojkovice, 2023).

Obrázek 14 - Letecký pohled na část města Bojkovice (vlastní).

10.1 Rozvoj města

Jak již bylo zmíněno v obecné části, tak jednou z hlavní povinností města je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chránit též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. (Česko, 2000).

V následujících kapitolách bude popsán schvalovací proces, který musí město začít řešit a následně realizovat, aby mohlo na svém území rozšířit množství ploch pro bydlení. Popsány budou také veškeré související úkony, analýzy a požadavky, které je nutno splnit. Procesy budou popsány z pozice rozvojového a projektového manažera města, který zajišťuje celý proces od podání žádosti, přes dohled nad průběžnou realizací, odstranění připomínek, až po finální odsouhlasenou verzi, která by měla být průsečíkem požadavků samosprávy a AOPK. Výsledkem celého procesu bude vytvoření studie, která navrhne nové využití konkrétní lokality a bude environmentálně příznivá a v souladu s trendy udržitelného stavebnictví. Popsány budou průběžně požadavky samosprávy i dotčených

orgánů a budou navržena konkrétní opatření k dosažení požadovaných cílů. Velký význam bude při tvorbě studie kladen i na opatření chránící biodiverzitu krajiny, proto budou navrženy plošné i individuální opatření.

Město Bojkovice prochází v několika posledních letech výraznou transformací a obnovou veřejných ploch a technické infrastruktury. Se vzrůstajícím rozvojem města a jeho atraktivitou pro investory a občany, dochází logicky také ke zvýšenému požadavku veřejnosti, na rozšíření ploch pro bydlení přímo ve městě. Tento nárůst je od roku 2015 skutečně enormní a byl snížen pouze v době covidových opatření a poté i vlivem energetické krize související s válkou na Ukrajině.

Plochy pro bydlení, ať už bydlení individuální v rodinných domech nebo bydlení hromadné v bytových domech, mají ve společnosti zaužívaný název, stavební pozemky.

V souvislosti s výrazně zvýšenou poptávkou po stavebních pozemcích v katastru města Bojkovice, byl proveden výzkum, se zaměřením na:

- **analýzu cílové skupiny žadatelů o stavební pozemky**
- **zjištění příčiny atraktivity města Bojkovice**
- **zjištění ideální požadované výměry stavebního pozemku**

Informace byly zjišťovány metodou vlastního výzkumu a strukturovaným rozhovorem přímo se zájemci o stavební pozemky a analýza informací proběhla také pomocí metody SMART.

Vyhodnocením zjištěných informací byly nalezeny dva typy zájemců, kteří vykazovali totožné znaky, které spojoval enormní zájem o získání stavebního pozemku v Bojkovicích. Tuto skupinu vůbec nelákají satelitní zástavby domů ve vesnicích, poblíž velkých měst, ale cíleně vyhledávají menší města kolem 5000 obyvatel. Zde očekávají kombinaci klidného bydlení maloměsta, veškerou občanskou vybavenost, ale také blízkost přírody a čisté životní prostředí. Dojezdová vzdálenost do zaměstnání pro ně není důležitá, preference mají nastaveny jinak.

Nemalé procento posuzovaných žadatelů samozřejmě tvořili běžní zájemci o stavební pozemek, kteří ovšem neuváděli zájem přímo o lokalitu města Bojkovice, ale totožnou žádost podávali i v okolních městech a obcích. Tito zájemci hledali v širokém okolí, jednoduše řečeno, dostatečně velký stavební pozemek, s ideální polohou, za přijatelnou cenu. Bylo jim relativně jedno, kde pozemek koupí, ale upřednostňovali jeho cenu, takže byli ochotni čekat a hledat.

Množství identických znaků u velké skupiny žadatelů stanovilo tyto dva charakteristické typy zájemců:

Charakteristika zájemce typu 1

Člověk narozený v Bojkovicích, kde také absolvoval základní školu, středoškolské, případně vysokoškolské vzdělání absolvoval ve velkých krajských městech a poté zde i pracovně zůstal a bydlel v pronajatém bytě. Zaměstnání technického směru, nadstandardní příjem. Ochota dojíždět do zaměstnání 30–50 km denně.

Věk 30–45 let, v manželství, malé děti a silná vazba na rodné město.

Charakteristika zájemce typu 2

Vysokoškolské či středoškolské vzdělání, bez jakékoliv předchozí vazby na město. Pracující v okresním nebo krajském městě, zaměstnání technického nebo ekonomického směru, nadstandardní příjem. Ochota dojíždět do zaměstnání 30–50 km denně. Odmítá bydlení v satelitních vesničkách, které vznikají v blízkém okolí velkých měst.

Věk 30–45 let, v manželství, malé děti.

Příčina atraktivity města

Výzkumem bylo zjištěno, že potencionální zájemci spatřují atraktivitu města zejména kvůli jeho poloze v CHKO Bílé Karpaty, což samo o sobě zvyšuje kontakt s přírodou a její blízkost.

Dále byla jako atraktivní uváděna specifická velikost města, které nabízí veškerou infrastrukturu a také kulturní a sportovní vyžití, ale není zároveň anonymním velkým městem, a naopak ani malou vesnicí, kde každý zná každého.

Dalším bodem atraktivity města byla zjištěna koncentrace strojího průmyslu a firem, které dlouhodobě a úspěšně fungují na trhu a mnohdy za účasti zahraničních investorů či odběratelů, tedy dostupnost práce v technickém a ekonomickém směru.

Posledním kritériem atraktivity, který byl společný u všech zájemců, je dlouhodobý rozvoj města a investice do tzv. tvrdých projektů, které se projevují rekonstrukcemi veřejných budov, veřejných ploch a s tím související implementace moderních postupů ve stavebnictví a také zvýšení podílu veřejné zeleně a jiných environmentálních opatření.

Ideální požadovaná výměra stavebního pozemku

Analýzou požadavků bylo zjištěno, že zájemci většinou uvádějí jako optimální velikost stavebního pozemku, výměru **1000–1200 m²**.

Objevovaly se také požadavky na větší výměru stavebních pozemků až do 2000 m², ale také požadavky na malé stavební pozemky o výměře 600–800 m².

Tyto informace byly velmi cenné a byly následně aplikovány při plánování studie a vytvoření návrhu využití ploch celé zvažované lokality.

S výměrou stavebních pozemků souvisí i jejich aktuální tržní cena, která se nyní pohybuje v rozmezí 1300–1500 Kč/m². Tuto cenu mají stavební pozemky, které jsou napojeny na kompletní inženýrské sítě a nacházejí se v nově vznikajících lokalitách či v atraktivních částech města. Výši ceny stanovuje samotný trh a také velká poptávka v kombinaci se solventností zájemců o stavební pozemky, kteří jsou ochotni akceptovat zvyšující se cenu.

V příměstských částech města je tržní cena stavebních pozemků logicky menší a dosahuje zde hodnoty 600–800 Kč/m². Zde se ovšem jedná o vesnický charakter bydlení.

Při propočtu tržní ceny pozemku a jeho požadované výměry, zjistíme, že výsledná hodnota ceny pozemku zajišťuje finanční dostupnost stavebních pozemků v Bojkovicích a v příměstských částech, což rovněž zvyšuje atraktivitu města.

10.2 Analýza dostupnosti ploch pro bydlení

Po vyhodnocení požadavků cílových skupin zájemců bylo nutno vyhodnotit i dostupnost stávajících ploch pro bydlení, které jsou vymezeny územním plánem města.

Běžným pohledem na platný územní plán města je možno konstatovat, že se v Bojkovicích a příměstských částech města, nachází dostatek volných ploch pro bydlení. Porovnáním těchto ploch, s údaji o vlastnících pozemků v katastru nemovitostí, ovšem zjistíme, že stávající plochy pro bydlení jsou v drtivé většině v soukromém vlastnictví. Město samotné vlastní pouze několik jednotek stavebních pozemků, které jsou ovšem zastavitelné vždy s nějakým omezením, proto o ně není zájem.

Popsanou skutečností ovšem vzniká slabé místo systému, na které narážejí zájemci o odkoupení pozemku pro realizaci své budoucí novostavby. Majitelé stavebních pozemků, či přesněji řečeno ploch určených pro bydlení (stavebním pozemkem totiž nemusí být celý pozemek, ale jen jeho část), na svých pozemcích z různých důvodů zatím nestaví nebo uvádějí, že tyto plochy ponechávají pro své děti.

Město nemá zákonný důvod nebo represivní nařízení, kterým by donutilo vlastníky stavebních pozemků realizovat na jejich pozemcích stavbu, pokud tak vlastníci sami neučiní. Kvůli této skutečnosti zůstává hodně stavebních pozemků dlouhodobě nevyužito.

Dalším problémem stávajícího územního plánu je, že největší množství ploch pro bydlení se nachází v příměstských částech města, což jsou Přečkovice, Krhov a Bzová. Jedná se o příměstské části s převládajícím vesnickým typem bydlení a pasteveckým rázem okolní krajiny. Původně se toto specifikum jevilo jako závažnější problém, protože zájem o stavební pozemky byl enormní zejména přímo ve městě, a nikoliv v příměstských částech. V průběhu posledních let se ovšem situace na trhu změnila a výrazně se zvýšil také zájem o bydlení na vesnici, jako alternativa chalupářského bydlení sloužící pro rekreaci zejména obyvatel s trvalým pobytem mimo město Bojkovice. To znamená, že staré nemovitosti si jejich noví vlastníci předělávají na rekreační chalupy, kde tráví svůj volný čas, převážně o víkendech. Trvalé bydliště si ovšem ponechávají jinde, čímž dochází ke snižování počtu obyvatel města.

Otázkou, na kterou si ale nyní neumíme odpovědět, zůstává, zda je tento aktuální trend pro město do budoucna příznivý a vhodný. Nicméně město nemá prostředky, aby této skutečnosti zabránilo.

Tento trend má i pozitivní dopad v tom, že prakticky každá nemovitost, která je v příměstských částech města na prodej, velmi rychle získá nového majitele, bez ohledu na její stav. Novými majiteli uvedených nemovitostí se stávají lidé z okolních větších měst, a to i z měst vzdálených více než 100 km. Častými zájemci o tyto nemovitosti jsou také občané Slovenska, protože město Bojkovice je vzdálené pouhých 15 km od státní hranice. Zájem o nemovitosti zvyšuje i nově vytvořený kult žitkovských bohyní a popularita blízké obce Žitková, která se nachází pouhých 6 km od příměstské části Bzová.

Zvýšená poptávka po bydlení celkově způsobuje, že se prodávají a následně rekonstruují i staré domy, kdy mnohdy se jedná o dlouhodobě neudržované domy či domy v havarijním stavu, určené k demolici. Tím dochází k dalšímu zlepšení vzhledu města, ale je to i správný a žádoucí proces recyklace starých domů. Je vhodnější využívat opakovaně již zastavěné plochy, což ubírá na nutnosti dalšího rozšiřování měst a obcí do volné krajiny.

Důvody nedostupnosti ploch pro bydlení přímo ve městě již byly popsány, o to větší tlak je díky tomu vyvíjen na samosprávu města, která je nucena k vytváření nových lokalit pro bydlení a s tím související spuštění procesu změny územního plánu.

Zaužívané sousloví stavební pozemek, totiž formálně v žádné oficiální evidenci neexistuje. V katastru nemovitostí je užíváno vyjádření zastavěná plocha a u nových ploch se vždy jedná o označení původního využití pozemku, tedy např. zahrada, orná půda, trvalý travní porost, ostatní plocha a jiné. Skutečnost, že se jedná o stavební pozemek, stanovuje výhradně platný územní plán, který přesně vymezuje hlavní, přípustné i nepřípustné využití každého pozemku nebo jeho části. Teprve až po kolaudaci a geodetickém zaměření domu se původní využití pozemku změní na zastavěnou plochu.

Informace o pozemku

Parcelní číslo:	st. 2436
Obec:	Bojkovice [592048]
Katastrální území:	Bojkovice [606979]
Číslo LV:	2670
Výměra [m ²]:	145
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí
Mapový list:	DKM
Určení výměry:	Ze souřadnic v S-JTSK
Druh pozemku:	zastavěná plocha a nádvoří

Součástí je stavba

Budova s číslem popisným:	Bojkovice [412627] ; č. p. 1100; rodinný dům
Stavba stojí na pozemku:	p. č. st. 2436
Stavební objekt:	č. p. 1100
Ulice:	Žleby
Adresní místa:	Žleby č. p. 1100

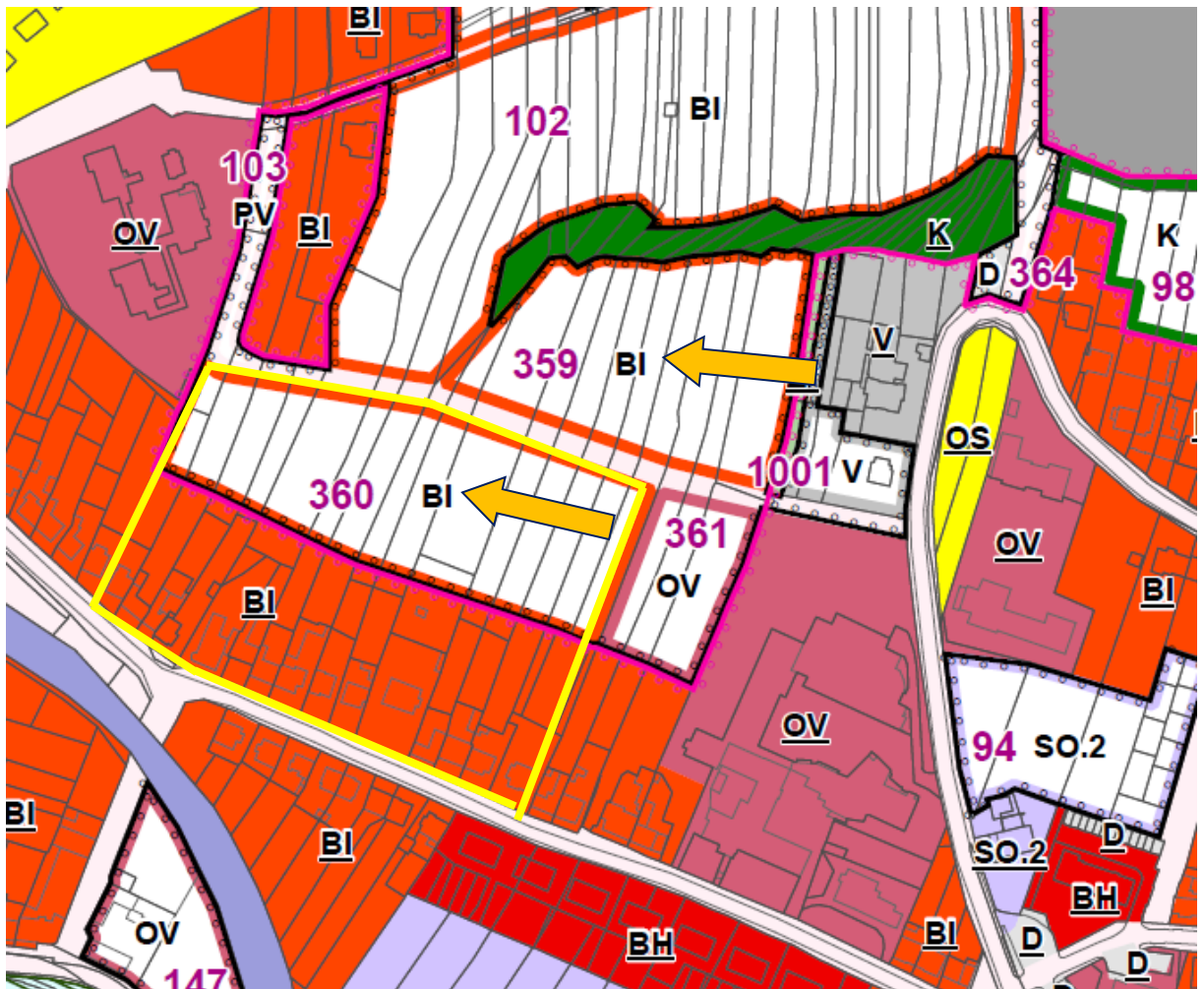
Sousední parcely

Způsob ochrany nemovitosti

Název
rozsáhlé chráněné území

Obrázek 15 - Snímek z katastru nemovitostí označující stavební pozemek (vlastní).

Velký přebytek ploch pro bydlení vznikl i nevhodným zpracováním územního plánu v minulosti, kdy byly do ploch pro bydlení začleněny celé parcely, včetně dlouhých zahrad, bez prověření možnosti zpřístupnění a zastavitelnosti těchto ploch.

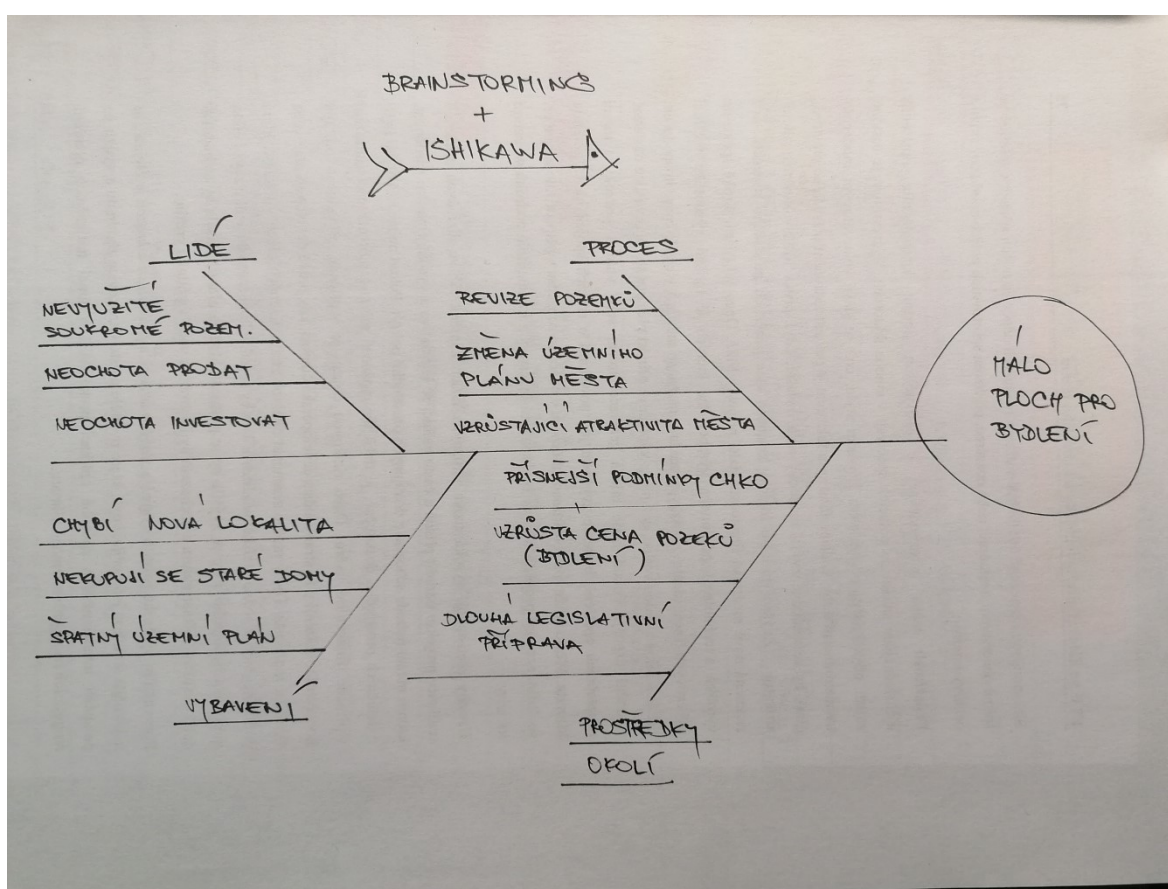
Obrázek 16 - Územní plán města (Bojkovice 2023).

V obrázku číslo 15, je žlutou výsečí znázorněna oblast, kde jsou v územním plánu města nevhodně navrženy plochy pro bydlení – lokalita č. 360 BI. Tyto plochy jsou v zahradách rodinných domů, které tvoří řadovou zástavbu (červeně označené plochy). Proto je možný příjezd do těchto návrhových ploch pouze přes rodinné domy, dvory a zahrady, což je prakticky velmi složité. Mapově sice byla projektantem navržena cesta k těmto plochám, ale zjevně bez prověření členitosti a svažitosti terénu. Proto by v daném místě byla komunikace těžce realizovatelná a uživatelsky by byla velmi obtížně sjízdná, zejména v zimních měsících. Tím také zaniká možnost příjezdu na další nevhodně navrženou lokalitu (č. 359 BI).

Proto byla při posouzení stávajícího územního plánu, což je součást přípravy nového územního plánu města nebo jeho změn, navržena redukce těchto ploch v souladu s reálným využitím konkrétních ploch. Tím dojde nejen k vytvoření souladu mezi skutečným stavem a reálným užíváním pozemků, ale i k souladu s mapovým podkladem nového územního

plánu. Reálně využité nebo využitelné stavební pozemky budou označeny jako plochy pro bydlení a zbytek pozemků využívaných jako příslušenství pro bydlení nebo rekreaci, bude označen jako zahrada. Podrobnější popis tohoto procesu je uveden následně v kapitole Změna územního plánu města.

Jednotlivé procesy byly průběžně posuzovány odbornou komisí za použití metody brainstorming. Tato metoda byla doplněna i o metodu ishikawa pro hledání zdrojů a pravděpodobných příčin problémů.

Obrázek 17 - Foto zápisu z brainstormingu odborné komise, diagram ishikawa (vlastní).

10.3 Změna územního plánu města

Reakcí města Bojkovice na dlouhodobě vzrůstající poptávku po stavebních pozemcích, byla nejprve podrobná analýza územního plánu, kde byly prioritně vyhodnocovány plochy v majetku města a množství nevyužívaných ploch v soukromém vlastnictví.

Analýzou bylo potvrzeno, že stávající plochy pro bydlení jsou dlouhodobě nevyužívané a nachází se z více než 80 % v soukromém vlastnictví. Druhá etapa rozšíření lokality Pod Skalkou, která byla do územního plánu zařazena v roce 2013, obsahuje 23 stavebních pozemků a je možné ji relativně jednoduše připojit na technickou infrastrukturu, je bohužel stále nerealizovatelná. Důvodem je již zmiňovaný nesouhlas vlastníků pozemků s prodejem svých parcel městu.

Proto byl spuštěn proces změny územního plánu města, kdy jedním z hlavních důvodů bylo rozšíření ploch pro bydlení, ideálně na pozemcích města. Součástí této změny byl také požadavek na redukci dlouhodobě nevyužívaných ploch pro bydlení a nalezení nových ploch, ideálně celé lokality, což je ekonomicky výhodnější pro budoucí zástavbu.

Vyhodnocením celého území města byla předběžně vytipována a navržena lokalita, která se nachází v severní části města, je kompletně v majetku města a nachází se na ní velmi málo využívaný areál motokrosové trati. Rozvoj města do této lokality schválilo také zastupitelstvo města, které vzalo na vědomí i její pracovní název Motokros. Vzhledem k navržené velikosti uvedené lokality a skutečnosti, že se nachází v CHKO Bílé Karpaty, byly vyžádány stanoviska dotčených orgánů v rámci schválení změny územního plánu města a ve výběrovém řízení byla vybrána odborná firma, která proces změny územního plánu města formálně zajistí.

10.4 Bilance využití stávajících ploch

Při tvorbě nového územního plánu nebo jeho změn vždy posuzuje Krajský úřad, Odbor územního plánování, množství již zastavěných ploch pro bydlení, které porovnává s návrhem a výměrou nově navržených ploch pro bydlení. Důvodem je logický požadavek, aby nedocházelo k neustálému navyšování ploch pro bydlení, i když nejsou využívány stávající plochy. Tyto nové návrhové plochy a jejich výměra jsou stanoveny příslušným koeficientem, podle velikosti obce či města. Tím také vzniká důraz na rekonstrukci neobydlených domů v obcích a městech a také tlak na majitele dlouhodobě nevyužitých stavebních pozemků.

Krajský úřad po prověření bilancí využití stávajících a nově navržených ploch striktně konstatoval, že nově navržená lokalita je příliš velká a nebude povolena, pokud nedojde k srovnatelné redukci stávajících ploch pro bydlení. S tímto požadavkem bylo počítáno,

proto byla navržena redukce předimenzovaných ploch a také zrušení dvou navržených lokalit v majetku města, které byly obtížně zastavitelné, a proto nebyl o tyto pozemky dlouhodobě zájem.

Zákon umožňuje, po předchozí analýze, změnit při tvorbě územního plánu způsob využití konkrétního pozemku, pokud tento není minimálně 5 a více let užíván v souladu s navrženým využitím. Dlouhodobě nezastavěný pozemek pro bydlení tedy může být změněn na pozemek pro zemědělské účely (např. pole nebo louka). Majitel takového pozemku je o změně informován zákonným postupem, tedy minimálně zveřejněním navržené změny na úřední desce příslušného města nebo obce. Pokud tedy majitel pozemku průběžně nesleduje informace zveřejňované na úředních deskách, nemusí se o takové změně vůbec dozvědět. Pořizovateli územních plánů, což jsou vždy obecní úřady obcí s rozšířenou působností, bývá v takových případech striktně argumentováno, že neznalost zákonů neomlouvá.

Tento relativně velký zásah do vlastnických práv majitelů pozemků má ovšem logiku. Nevyužívané stavební pozemky, kde více než 5 let neprobíhají ani přípravné stavební práce (např. zpracování projektové dokumentace nebo podaná žádost o stavební povolení), totiž blokuje rozvoj měst a obcí, protože jim z tohoto důvodu není umožněno rozšíření ploch pro bydlení v jiných částech měst a obcí. V tomto případě se tak může stát kontraproduktivní i snaha vlastníků pozemků, kteří své pozemky ponechávají nebo zakoupili pro své děti.

11 LOKALITA MOTOKROS

Lokalita se nachází v severní části města a je zpřístupněna stávající komunikací z ulice Potok. Typický reliéf lokality vznikl v letech 1838–1853, kdy zde probíhala povrchová těžba železné rudy, konkrétně pelosideritu, lidově zvaného ocelek. Tím došlo ke zvrásnění tvaru krajiny a vytvoření kaskádovitého území. Odlehlost lokality, neúrodná zemina a navršené hromady z předchozí těžby byly důvodem vzniku motokrosové trati.

Obrázek 18 - Členitost terénu (vlastní).

V 80-90 letech minulého století se jednalo o jednu z největších motokrosových tratí ve Zlínském kraji, kde probíhaly krajské soutěže, závody i mistrovství republiky. Časem však trať ztrácela svůj význam a celý areál přestal být využíván i udržován. V současné době je areál využíván velmi ojedinelé, a to jen několik týdnů v roce. Trénují zde pouze nízké jednotky amatérských jezdců. Kvůli nevyužívání přišla trať i o své zabezpečení a veškeré zázemí. I proto jsou spíše evidovány stížnosti na hluk a prašnost tohoto areálu, který sousedí chatovou oblastí, která je určena pro rekreaci obyvatel.

V průběhu historie motokrosového areálu došlo několikrát ke změně trasy trati, což bylo provedeno přesunem zeminy těžkou zemní technikou. Tímto byly vytvořeny nové

nájezdové oblouky, zatáčky, terénní vlny i skoky či umělé nerovnosti, z nichž některé jsou velmi strmé. Poslední podobná změna proběhla asi před 15 lety a od té doby zůstává trať i celý areál beze změn.

Vzhledem k neúrodné zemině se v areálu nacházejí pouze běžné traviny, které ovšem nedosahují většího vzrůstu. Co se týče stromů, tak převládají listnaté, a to jak ovocné, tak i lesní druhy. V částech příkrých svahů se uchytily a přežívají ojediněle pouze borovice. Organizovaně zde stromy nebyly vysázeny, všechny stromy vzešly náletovým způsobem nebo zanesením semen trusu ptáků. Stromy přirozeně vytvořily různě velké shluky v místech, kde trať zůstávala dlouhodobě beze změny.

Obrázek 19 - Pohled na lokalitu Motokros (vlastní).

Areál v posledních letech také vlivem disturbance zarůstá náletovými dřevinami, z nichž některé tvoří i nežádoucí invazní druhy (např. trnovník akát).

Obrázek 20 - Porosty trnovníků akátů (vlastní).

Obrázek 21 - Porosty trnovníků akátů (vlastní).

Složení zeminy je zde charakteristické velkým množstvím jílových vrstev, které jsou typické pro oblast CHKO Bílé Karpaty, tato zemědělsky nekvalitní zemina se zde nachází v kombinaci s hlušinou vzniklou při těžbě železné rudy.

Obrázek 22 - Detail hromady hlušiny (vlastní).

Složení půdy, která je neúrodná a stále obsahuje zbytky pelosideritu, způsobuje také erozní procesy, které narušují soudržnost svahových hran, které se postupně odsypávají.

Obrázek 23 - Erozní procesy svahu s hlušinou (vlastní).

Pelosiderit je sedimentární hornina s obsahem železa s převažující jílovou příměsí. V minulosti byl využíván jako zdroj chudých železných rud, pro výrobu železa.

11.1 Biodiverzita lokality

Většinou veřejností je areál motokrosu vnímán jako zcela bezvýznamné a zničené území, kde pneumatiky terénních motocyklů pravidelně narušují zeminu a související hluk ruší okolní přírodu. Tyto nežádoucí jevy navíc znásobují emise z motorů, které jsou speciálně upraveny pro vysoký výkon a hledisko emisních limitů je až druhořadé. Proto toto území ani neláká k procházkám nebo trávení volného času. Paradoxem opuštěnosti a svým způsobem zanedbanosti tohoto areálu je přímé sousedství s větší chatovou oblastí, která je obyvateli města využívána k trávení volného času a kde je důsledně pečováno o každý kousek těchto rekreačních ploch.

Je logické, že si člověk po staletí přizpůsobuje okolní krajinu svým potřebám a mění tak stabilitu ekosystémů a narušuje přirozenou biodiverzitu daného prostředí. Hranice neškodného užívání krajiny a její devastace je ale velmi tenká. V drtivé většině člověk upřednostňuje pouze své potřeby, bez ohledu na požadavky přírody. Tato lokalita se svým specifickým charakterem dá přirovnat krajině vojenských újezdů a cvičišť.

Zdánlivě nepříznivé podmínky pro život fauny a flóry ovšem znamenají příležitost pro vytvoření pionýrské komunity fauny a flóry nepodléhající přirozené sukcesi. Hluk, pravidelné narušování území terénními motocykly a neúrodná půda sice bezpochyby vyžene většinu běžných živočichů a rostlin. Na druhou stranu ale obnažená zemina může přilákat specifické druhy živočichů a rostlin, které by při běžné sukcesi zanikly vůči soužití s konkurenčními, běžně rozšířenými, druhy rostlin a živočichů. Vyjeté koleje na trati, která je tvořena převážně flyšovými vrstvami zeminy typickými pro oblast Bílých Karpat, se po dešti mohou stát biotopem pro obojživelníky. Dešťová voda bez problémů zůstává ve vyjetých kolejích několik týdnů, stejně jako dlouho zůstávají podmáčené plochy na zastíněných místech.

Nepropustnost jílových vrstev půdy a malá frekvence využití motokrosového areálu vytváří ideální podmínky pro život a rozmnožování obojživelníků, především žab. Ty

využívají kaluže ve vyjetých kolejích ke kladení vajíček, v nichž se podaří pulcům dokončit svou přeměnu v dospělou žábu. Podmáčené území zase láká létající hmyz, který je potravou pro žáby a obojživelníky.

Paradoxem nevědomého soužití je, že motokrosoví jezdci se při jízdě logicky vyhýbají kalužím, protože průjezd přes podmáčenou trať by je zpomalil a znečistil by jim motocykl.

Obrázek 24 - Pohled na podmáčenou trať (vlastní).

Pozorováním zde byli potvrzeni motýli z čeledi modráskovitých (Lycaenidae), zejména *Polyommatus bellargus* a hmyz čeledi mravencovitých (Formicidae). Dále ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a kuňka žlutobřichá. Z rostlin je třeba zmínit zejména čeleď hořcovitých (Gentianaceae), např. Zeměžluč (*Centaurium*), ale zejména hořec (*Gentiana*). Tyto rostliny by mohly, v kombinaci s výše uvedeným hmyzem a vlhkým, na živiny chudým prostředím, přilákat motýla Modráška hořcového (*Phengaris alcon*). Ten je v České republice zařazen, podle vyhlášky Ministerstva životního prostředí i podle Červeného seznamu, mezi kriticky ohrožené druhy. Přímým pozorováním a terénním výzkumem zde ovšem bohužel nebyl objeven, pouze zde byly potvrzeny ideální podmínky pro jeho život. Modrásek hořcový totiž pro svůj život a

zachování rozmnožovacího cyklu potřebuje nejen samotnou rostlinu hořec, ale i mravence, kteří nakladená motýlí vajíčka přenesou do mraveniště (v domnění, že jsou mravenčí) a zde se o ně starají a následně také chrání a krmí larvy. Larva pak před zakuklením urychleně opustí mraveniště, aby neprozradila záměnu a nestala se potravou pro dosud pečující mravence (Pech a Horák, 2017).

Pozorování a terénní průzkum lokality byl proveden za účast odborníků z Agentury ochrany přírody a krajiny, CHKO Bílé Karpaty.

Obrázek 25 - Hořec v neúrodné půdě (Regináč, 2022).

Obrázek 26 - Další ukázky čeledi hořcovitých (Blatnička, 2023).

Obrázek 27 – Modrásek jetelový (vlevo), byl potvrzen terénním průzkumem a Modrásek hořcový (vpravo), kriticky ohrožený druh (Blatnička, 2023).

Biodiverzitu krajiny dotváří i řídký náletový les, který z okolních lesů sekundární sukcesí postupně přerostl na původní louku, která se nacházela přímo nad motokrosovou tratí. Větší část louky zůstala zachovaná v nejsevernější části lokality, a to protože slouží k zemědělským účelům a je pravidelně kosena na seno pro dobytek.

Obrázek 28 – Pohled na lokalitu z nejvyšší, severní strany. Na louku navazuje náletový lesík, pod kterým se již nachází motokrosová trať (vlastní).

Les je tvořen již pouze lesními druhy dřevin, které jsou ve vyváženém poměru jehličnatých a listnatých druhů. Na okrajích lesa nalezneme mnoho mravenišť, která využívají okraje lesa k poskytnutí částečné ochrany svých kolonií, ale zároveň z jeho otevřenosti přijímají životodárné teplo slunečních paprsků dopadajících z jižní strany.

Okraje lesa jsou porosteny souvislými keřovitými porosty trnky obecné, která je původním, ale mizejícím druhem. Je světlomilná a dobře snáší nedostatek vláhy a neúrodnou půdu. Proto byla našimi předky vysazována kolem cest, kde tvořila úkryty pro drobné ptactvo, ale také na kamenité svahy. Díky zmlazování kořeny totiž vytváří neproniknutelné, ale oku pohledné houštiny, které na jaře kvetou modro-fialovými květy vytvářejícími nektar pro včely a jiný hmyz. Bohužel její vlastnost zmlazování novými výhony, byla také důvodem, proč začaly být tyto souvislé porosty káceny a vypalovány.

Obrázek 29 – Jarní pohled na kvetoucí porosty trnky obecné (vlastní).

Les je dlouhodobě bez údržby a má místy až pralesovitý charakter, čímž je myšleno, že odumřelé a spadlé stromy zůstávají na místě, čímž vytváření lokální biotopy, tůň či broukoviště.

Tyto skryté formy života nacházející se v relativně nehostinných podmínkách jsou skryté běžnému pozorovateli, který do neudržovaného lesa málokdy zavítá.

Obrázek 30 – Podzimní pohled na náletový les ze spodní strany (vlastní).

11.2 Rozdílné požadavky

Pracovníci Agentury ochrany přírody a krajiny byly po terénním průzkumu nadšené množstvím biotopů a pionýrských druhů v celkem nehostinné krajině. AOPK vychází z příkladů dobré praxe, viz Motýlí rezervace Pichce Dubno v okrese Příbram, kde byly zachovány rozmanité biotopy pro více než 50 druhů motýlů, ale také populacím obojživelníků, plazů a vzácným druhům rostlin (Sedláček, 2008). Jako ideální řešení pro přírodu zde proto AOPK navrhovala vytvoření lesoparku, ve kterém by byly umožněny občasné projížďky motocyklů, které by zajišťovaly řízené narušování povrchu. Tímto by měly být zachovány stávající podmínky a zároveň by byla ještě více zvýšena možnost návratu kriticky ohrožených druhů. Zároveň zde ale zaznamenali i nežádoucí bujný výskyt invazních druhů, zejména trnovníku akátu. Ten rychlostí svého růstu a velkým zmlazováním kořenovými výhony již pohltil části uvedené lokality. Díky tomu zanikají původní druhy, které v konkurenčním prostředí nemohou akátu konkurovat.

Ponechání lokality beze změny a vytvoření lesoparku bylo ovšem v přímém rozporu s požadavkem samosprávy města, která tuto lokalitu navrhla pro bydlení a z toho důvodu i iniciovala změnu územního plánu.

Proto se několikrát sešla odborná komise, ve které měla zastoupení Agentura ochrany přírody a krajiny, dále samospráva města, odborní projektanti a státní správa, jako pořizovatel změny územního plánu.

Protože byly prvotní požadavky protikladné, bylo účelem jednání nalezení kompromisního řešení co do velikosti plochy, zásahu do ZPF, koeficientu a hustoty jejího zastavění a také posouzení koncepce a jejího vlivu na životní prostředí (SEA) a ovlivnění krajinného rázu.

Z jednání vyplynuly tyto regulativy:

- zástavba bude koncentrována nejvíce v nejnižší (jižní) části lokality, kde budou také bytové domy a postupně se bude směrem nahoru (severně) rozvolňovat,
- v nejsevernější části budou jednotky domů, aby nebyl narušen krajinný ráz,
- bude zpracována SEA a její požadavky budou zahrnuty do studie zastavitelnosti,
- bude vytvořena studie zastavitelnosti daného území,
- lokalita bude vyňata ze zemědělského půdního fondu,
- budou navrženy environmentální opatření minimalizující dopad na přírodu

11.3 Krajinný ráz

Krajinný ráz je charakteristická vlastnost každé krajiny. Mezi základní prameny právní úpravy ochrany krajinného rázu patří Evropská úmluva o krajině (Florence, 20. října 2000), Úmluva o světovém kulturním a přírodním dědictví (Paříž, 16. listopadu 1972) a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení o ochraně krajinného rázu nenajdeme jen v aktuálních právních předpisech, ale bylo uvedeno i v zákoně č. 81/1920 Sb. (tzv. přidělový zákon) a v zákoně č. 47/1948 Sb. (tzv. scelovací zákon).

„Při sdělávání plánu přihlížej pozemkový úřad k tomu, aby přidělem nebyly rušeny krásy přírodní a ráz krajinný a aby nevzaly újmy památky přírodní, historické a umělecké. Pozemkový úřad může k tomu cíli svoliti, aby plochy, které jsou věnovány parkům, přírodním parkům, které slouží jinak k okrase krajiny, nebo jejichž účelem jest zachovati ukázkou původního rázu krajinného, nebo zajistiti a ochrániti historické památky a jejich okolí s nimi úzce souvisící, vlastníku byly ponechány vedle výměry půdy, která podle § 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, může býti propuštěna dosavadnímu vlastníku ze

záboru, jestliže vlastník podrobí se podmínkám stanoveným pozemkovým úřadem v dohodě se zúčastněnými ministerstvy, pokud se týká přístupnosti oněch míst obecnstvu, pracovníkům vědeckým a uměleckým, nebo používání jejich k účelům lidumilným“ (81/1920 Sb. Zákon přídělový, 1920).

Ochrana krajinného rázu má svůj historický vývoj a její právní úprava je zakotvena i v mezinárodních pramenech. Vychází z pojetí krajinného rázu jako nenahraditelné hodnoty spoluvytvářející identitu národa. K pochopení její podstaty je tedy nezbytný určitý filozofický a obecně abstraktní kulturní nadhled.

Účelem je mimo jiné přispět k udržení přírodní rovnováhy v krajině, a přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální (historické) a také místní poměry (Stejskal, 2016).

Zákon tedy připouští rozvoj jiných potřeb společnosti a nezamýšlí striktně zakonzervovat současný stav přírody a krajiny.

Zákon poskytuje ochranu i jiným než hmotným částem životního prostředí, a to hodnotám estetickým, které mají v životním prostředí hmotný základ a spoluurčují jeho kvalitu. Ochranou přírody a krajiny rozumí i péče o vzhled krajiny, tj. části zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořené souborem funkčně propojených ekosystémů s civilizačními prvky (Česko, 1992).

Zákon o ochraně přírody a krajiny stanovuje, že ochrana přírody a krajiny je veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona (Česko, 1992).

Při ochraně krajinného rázu může dojít ke střetu s jinými veřejnými zájmy, a proto musí orgány ochrany přírody při rozhodování o povolení staveb každý konkrétní případ posuzovat individuálně a musí se řídit postupy vyplývajícími z právních předpisů.

V současné době je ochrana krajinného rázu, stanovena velmi široce, a proto dochází k nejednotnému posuzování krajinného rázu a vyžadování souvisejících opatření a požadavků, které jdou jen těžce predikovat.

Existuje zákonný rámec i jeho metodika, ale často jsou do procesu hodnocení krajinného rázu vnášeny subjektivní požadavky, zejména laickou veřejností, která obecně hledá silný argument k boji proti zvažovanému záměru. Přitom může dojít i k tzv. NIMBY efektu (Not In My Back Yard), kdy jsou horlivě hledány argumenty pro a proti i u prokazatelně prospěšných záměrů a staveb, které ale nikdo nechce ve svém okolí. Proto musí být hodnocení dopadů na krajinný ráz přenecháno odborníkům (Lagner Zímová, 2022).

Jedním z původních požadavků AOPK bylo, že všechny domy v navrhované lokalitě musí mít červenou sedlovou střechu a tato musí být rovnoběžná s vrstevnicemi svahu. Důvodem měla být jednotnost výstavby a prý původní pastevecký styl bydlení v CHKO Bílé Karpaty.

Na tento požadavek bylo argumentováno, že území CHKO není celkově jednotné po stránce skladby a využití krajiny, proto není vhodné aplikovat jeden vzorec řešení na celé území. Bojkovice byly také historicky vždy městem, tudíž zde není možné hovořit o pasteveckém stylu bydlení, což vyvrací i nejstarší stavba města Zámek Nový Světlov z roku 1480, který má zcela rovnou střechu.

Současné trendy udržitelného stavebnictví navíc rovných střech využívají pro vytvoření zelených střech, které snižují přehřívání budov a zvyšují jejich izolaci. Požadované kopírování vrstevnic s hřebenem střech zase znemožní využití alternativních zdrojů, např. fotovoltaických panelů.

Tyto argumenty byly odbornou komisí uznány, a proto byla jejich rigidnost odstraněna a byl vytvořen obecný požadavek na vytvoření dílčích sjednocujících prvků pro každou ulici, které budou specifikovány ve studii zastavitelnosti.

11.4 Vynětí ze ZPF

Areál motokrosu se nachází na pozemcích města Bojkovice:

- p.č. 2976/10 v k.ú. Bojkovice, trvalý travní porost o výměře 59826 m²
- p.č. 2980/1 v k.ú. Bojkovice, trvalý travní porost o výměře 33161 m²
- p.č. 2976/5 v k.ú. Bojkovice, lesní pozemek o výměře 18335 m²
- p.č. 2976/11 v k.ú. Bojkovice, lesní pozemek o výměře 6861 m²

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu nařizuje stavebníkům povinnost vyjmout ze ZPF veškeré zastavěné plochy a zaplatit z této plochy státu povinné odvody. Ty se dnes pohybují okolo 1000 Kč/m², kdy rozhodující je bonita a třída ochrany půdy v daném území, pedologický průzkum a další informace.

Hlavním a bez pochyby správným důvodem, proč je vynětí zastavěných ploch ze ZPF požadováno, je ochrana ornice, zajištění její skrývky a jejího následného zpětného využití.

Pokud bychom sečetli výměru výše uvedených pozemků a vynásobili ji požadovanými odvody, tak získáme částku převyšující 100 miliónů jen za odvody státu, což činí z celého projektu ekonomicky nerealizovatelnou věc.

Zde je ovšem nutno si uvědomit, že není nutno vyjímat ze ZPF en bloc celou lokalitu, ale jen zastavěné plochy, které si mohou po odkoupení vyřešit jejich vlastníci v souladu s rozsahem svých projektů.

Velkým tématem byla také skutečnost, že prakticky není ze ZPF co vyjímat, zejména na největším pozemku p.č. 2976/10, kde se nachází motokrosová trať. Jak již bylo popsáno v předchozích kapitolách, tak toto území je převážně tvořeno neúrodnými jílovými vrstvami s obsahem hlušiny a žádná ornice se zde prakticky nenachází. Tento stav byl ještě zhoršen přesouváním trati a změnou terénních nerovností v průběhu předchozích let.

Bohužel dotčené orgány státní správy při konzultacích striktně prosazovaly zákonnou povinnost provedení vynětí ze ZPF a neakceptovaly argument specifičnosti této lokality a s tím související nelogičnosti postupu vyjímání neexistující ornice a provádění její skrývky. Proto bude před realizací prací proveden pedologický průzkum lokality, který by měl potvrdit neexistenci ornice.

11.5 SEA

V rámci přípravy podkladů pro zpracování studie bylo provedeno Vyhodnocení vlivu územního plánu na životní prostředí pro účely posuzování vlivů územních plánů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. v rozsahu přílohy zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů a přiměřeně podle přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci procesu SEA jsou systematicky zkoumány a posuzovány požadované koncepce, příp. jejich změny a jejich možné působení na životní prostředí. Proces SEA provádí posuzování koncepcí na úrovni celostátní: Operační program Doprava, Strategie

regionálního rozvoje ČR pro léta 2007–2013, Plán hlavních povodí České republiky a další.

Z hlediska naplnění republikových priorit pro zajištění udržitelného rozvoje území a po vyhodnocení koncepce, platí pro lokalitu „Motokros“ zejména tyto zákonné povinnosti:

- *Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užitné hodnoty (Česká republika, 2017).*

Nová zástavba je směřována do vhodných okrajových částí zastavěného území zejména v plochách IV. zóny ochrany přírody CHKO Bílé Karpaty, která je pro stavební rozvoj sídel určena. Pro rozsáhlejší nově navrhované území v lokalitě „motokros“ bude zpracována územní studie, která stanovila podrobnější funkční členění území a požadavky na plošnou i prostorovou regulaci, včetně prvků regulačního plánu tak, aby byly respektovány hodnoty území. K zdůvodnění bilancí ploch pro bydlení byly prověřeny a redukovány některé plochy v územním plánu.

- *Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí ve vazbě na rozvoj primárního sektoru zohlednit ochranu kvalitních lesních porostů, vodních ploch a kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny (Česká republika, 2017).*

K záboru PUPFL dochází zejména v případě rozvoje bydlení v lokalitě „motokros“. Návrhem změny je respektován požadavek na ochranu kvalitních lesních porostů, vodních ploch, kvalitní zemědělské a ekologických funkcí krajiny. Dochází sice k novým záborům ZPF o cca 14 ha, ale současně také k eliminaci záborů pro původní plochy, a to o více než 16 ha, celkově tedy zábory ZPF nevzrostou. U nově

navržených zastavitelných ploch, na zvláště chráněných půdách, je doložen převládající veřejný zájem nad zájmem ochrany ZPF.

- *Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí (Česká republika, 2017).*

Změna a navržená studie zohledňuje požadavky na ochranu přírody i hospodářský rozvoj. Řešení územního rozvoje je stanovováno s ohledem na potřeby města a jeho obyvatel, při respektování principů a zásad územního plánování. Územní plán města Bojkovice vytváří základní územní podmínky pro optimální a vyvážený všestranný rozvoj celého řešeného území a navržená změna tyto podmínky nemění.

- *Vytvářet předpoklady pro rozvoj, využití potenciálu a polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu, vč. území bývalých vojenských újezdů). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb, revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energii, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj územ (Česká republika, 2017).*

Je respektováno, zejména na lokalitu „Motokros“ lze nahlížet jako na území bývalých vojenských újezdů. Navrženým řešením jsou vytvořeny předpoklady pro polyfunkční využívání výrobních a zemědělských areálů, pro hospodárné využití nezastavěného území, úsporné v nárocích na veřejné rozpočty. Nová zástavba bude přednostně řešena formou dostavby proluk. Změnou není navrhována neorganizovaná zástavba ve volné krajině, pro plošně rozsáhlejší lokalitu rozvoje „motokros“ jsou stanoveny podrobné požadavky včetně prvků regulačního plánu. Zároveň byly jiné plošně rozsáhlé zastavitelné plochy vypuštěny.

- *Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých ploch nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobilých pro nenáročné formy krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny (Česká republika, 2017).*

Je respektováno – území se vyznačuje vysokým podílem zeleně lesů, zahrad, sadů a liniové krajinné zeleně v CHKO Bílé Karpaty. Plochy v lokalitě „Motokros“ jsou koncipovány tak, aby vytvořily ucelený spojitý systém, který zajistí funkční územní systém ekologické stability. V místě náletového lesu je ponechán park bez zpevněných nepropustných ploch. Dílčí opatření lokality jsou součástí studie.

12 VYTVOŘENÍ STUDIE LOKALITY „MOTOKROS“

Vzhledem ke stávajícímu využití i s určitou úctou k předchozímu významu areálu, byl pro lokalitu stanoven pracovní název „Motokros“. Stejný název má proto i studie, která řeší návrh nového využití území. Studie je svým zpracováním a navrženými opatřeními vhodná jako reálný podklad pro změnu územního plánu města Bojkovice, které má požadavek na rozšíření ploch pro bydlení do tohoto území.

Protože se jedná o celkem rozsáhlou lokalitu, která vstupuje do krajiny a do současného nezastavěného území, byly v předchozí kapitole popsány procesy SEA a stanovené požadavky byly implementovány do studie.

Lokalita je asi z poloviny tvořena motokrosovou tratí a zbývající polovina je poměrně rozdělena na louku, která je zemědělsky využívána pro kosení trávy a přípravu sena pro dobytek. Zbývající část lokality zabírá malý lesík, který je ovšem tvořen výhradně náletovými dřevinami. V nejvyšší části tohoto území se na pozemku p.č. 2980/2 v k.ú. Bojkovice nachází také významná environmentální zátěž a to hnojiště, včetně nevyhovujících jímek na močůvku. Hnojiště zabírá skoro celý uvedený pozemek, který má výměru 5315 m², a proto bude nutné navrhnout tento pozemek do sanačních a rekultivačních prací. Tyto práce budou popsány v samostatné kapitole.

Studie je řešena v souladu s trendy modrozelené infrastruktury a snaží se navrhnout a implementovat množství lokálních i plošných environmentálních opatření. Záměrem studie je vytvořit zejména návrh šetrných ploch pro bydlení, které budou v souladu s udržitelným stavebnictvím, zmírňováním změn klimatu a zároveň budou mít vysoký komfort bydlení.

Studie zohledňuje a řeší lokalitu jako celek, ale také navrhuje možné (vzorové) řešení konkrétních ulic a domů, včetně domů pro hromadné bydlení, tedy zástavby bytových domů. V požadavcích na celé území a stavby je kladem velký důraz na zadržování vody v krajině, ekologické stavitelství, alternativní zdroje energie, green building a také na greenscaping neboli vybavování střech a fasád domů rostlinnými krytinami, případně malými parky.

Geologické a geomorfologické poměry

Strukturně-geologický základ území tvoří komplex paleogenních sedimentů bystrické tektonicko-stratigrafické jednotky magurského příkrovu. Geologicky náleží území flyšovému magurskému pásnu, které je budované paleogenními zlínskými vrstvami stáří středního až svrchního eocénu, Račanské jednotky, což je flyšové střídání jílovců části vápničných a pískovců převážně glaukonických (Žídková, 2023).

Předkvartérní podloží tvoří souvrství vápničných jílovců s polohami jemnozrnných vápničných pískovců, případně pískovců glaukonitických. Flyšové horniny jsou v povrchové zóně zvětralé, takže nabývají charakteru jílovité zeminy s velkým podílem střípků navětralé matečné horniny. Flyšové bazální podloží je překryto kvartérními uloženinami, které jsou různé v závislosti na reliéfu terénu – údolní niva řeky Olšavy, úpatí svahů a svahy údolí. Paleogenní podloží je na lokalitě překryto kvartérním souvrstvím fluviálních sedimentů o celkové mocnosti 6 až 7 m. Bazální část kvartérního souvrství tvoří šterky, jejichž zvlněný povrch se nachází nejčastěji v hloubce kolem 2 m p.t. Šterky jsou tvořeny převážně valouny vápničných pískovců (Žídková, 2023).

Pokryvné souvrství holocenních hlín je v zájmovém území vyvinuto ve facii jílovitých hlín. Projevuje se tu zřejmě vliv splachů, usazených před vyústěním mělkého postranního údolí do hlavního údolí Olšavy. Náplavové jílovité hlíny jsou konzistence převážně tuhé s příměsí organických zbytků, šterků a písků (Žídková, 2023).

Kvalita ovzduší

Dle pětiletých klouzavých průměrů za období 2017-2021 se kvalita ovzduší pohybuje v rozmezí PM10 (roční průměr) 16,1 – 21,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM2,5 (roční průměr) 11,8 – 15,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM10 (36. nejv. 24-hodinová hodnota) 28 – 39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, benzen (roční průměr) 0,9 -1,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ a benzo(a)pyren (roční průměr) 0,5 – 1 ng/m^3 . Z uvedených hodnot vyplývá, že v území nejsou překračovány imisní limity (pouze u benzo(a)pyrenu je hodnota 1 ng/m^3 na hraně limitu); (Portál ČHMÚ, 2023).

Mezoklimatické poměry

Řešené území většinou patří mezi oblasti s občasným výskytem místních inverzí teploty vzduchu z důvodu uzavření plochy v údolí Olšavy (Portál ČHMÚ, 2023).

Vybrané klimatické charakteristiky

Zpracoval Michal Špirit Poloha Bojkovice (okres Uh. Hradiště) GPS : 49°2'15.14"N, 17°48'23.955"E	
Počet letních dnů	40 – 50 dnů
Počet mrazových dnů	110 - 116 dnů
Počet dnů s průměrnou teplotou více jak 10°C	140 - 160 dnů
Počet tropických dnů	8 – 13 dnů
Průměrná teplota v roce	7,7°C
Průměrná teplota v červenci	17 - 18°C
Průměrná teplota v lednu	-2 - -3 °C
Průměrná teplota v dubnu	7 – 8 °C
Průměrná teplota v říjnu	7 – 8 °C
Maximální teplota v létě	35°C
Minimální teplota v zimě	- 30°C
Počet srážkových dnů v roce	100 - 120 dnů
Srážky ve vegetačním období	400 - 455 mm
Srážky v zimním období	200 - 250 mm
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	20 – 60 dnů
Roční úhrn srážek	785 mm
Počet jasných dnů	40 – 50 dnů
Počet zamračených dnů	120 – 150 dnů

Tabulka 1 – Klimatické charakteristika města Bojkovice (Špirit, 2017).

12.1 Vyhodnocení rizik lokality

Pro rozhodnutí, zda je lokalita vhodná pro zvažovaný účel, je nutné stanovit rizika tohoto procesu. Tyto rizika byly stanoveny SWOT analýzou, ze které vyplynulo, že **hlavním rizikem je nutnost změny územního plánu města**. Z tohoto důvodu podalo město Bojkovice v minulých letech žádost o změnu č. 2 územního plánu města. Tuto žádost, dle zákona, řeší Obec s rozšířenou působností, tedy Městský úřad v Uherském Brodě, Odbor stavební úřad, oddělení územního plánování. Změna územního plánu je časově dlouhý proces, v průběhu kterého je nutné získat souhlasná stanoviska dotčených orgánů a také splnit požadované podmínky a regulativy zástavby.

SWOT analýza lokality Motokros		
Interní	Silné stránky	Slabé stránky
	Poloha lokality (jižní svah) Lokalita je v majetku města Velká poptávka po bydlení Velikost území Revitalizace nevyužívaného území	Změna územního plánu Velká investice Zásah do ZPF Sanace zátěže Velikost území
Externí	Příležitosti	Hrozby
	Rozvoj města a počtu obyvatel Uspokojení poptávky trhu Ekonomická návratnost (daně) Revitalizace území Environment friendly Příjemné bydlení	Množství dotčených orgánů Nevyužívané území (biotop) Spolupráce se správci sítí Přeložení trasy vysokého napětí Úbytek zájemců kvůli energetické krizi
	<i>Pozitivní</i>	<i>Negativní</i>

Tabulka 2 – SWOT analýza lokality motokros (vlastní).

Vyhodnocení SWOT analýzy

Silné stránky poukazují na ideální polohu lokality Motokros, která se nachází v severní části území města, které stoupá k horizontu, čímž je lokalita přivrácena slunečním paprskům dopadajících z jihu. Velkým pozitivem je rovněž skutečnost, že celá lokalita je ve vlastnictví města Bojkovice, proto zcela odpadají jak náklady na výkupy pozemků, tak případné zdlouhavé jednání s majiteli pozemků o jejich prodeji. Velká poptávka po bydlení je pozitivním faktorem, který může přinést městu nemalý zdroj finančních prostředků

z následného prodeje pozemků. Atraktivita nově budovaného území, včetně jeho velikosti může mít příznivý vliv na cenu pozemků, a tudíž je zde předpoklad vyšší hodnoty pozemků a zároveň vyšší ochoty zájemců, investovat své finanční prostředky do nákupu pozemků. Silnou stránkou je také skutečnost, že rozparcelováním, prodejem pozemků a učiněním navržených environmentálních opatření, dojde k revitalizaci celého nevyužívaného území, které je zejména laickou veřejností subjektivně vnímáno je území bezcenné. Na revitalizaci typově podobných území lze čerpat finanční podporu z Ministerstva životního prostředí.

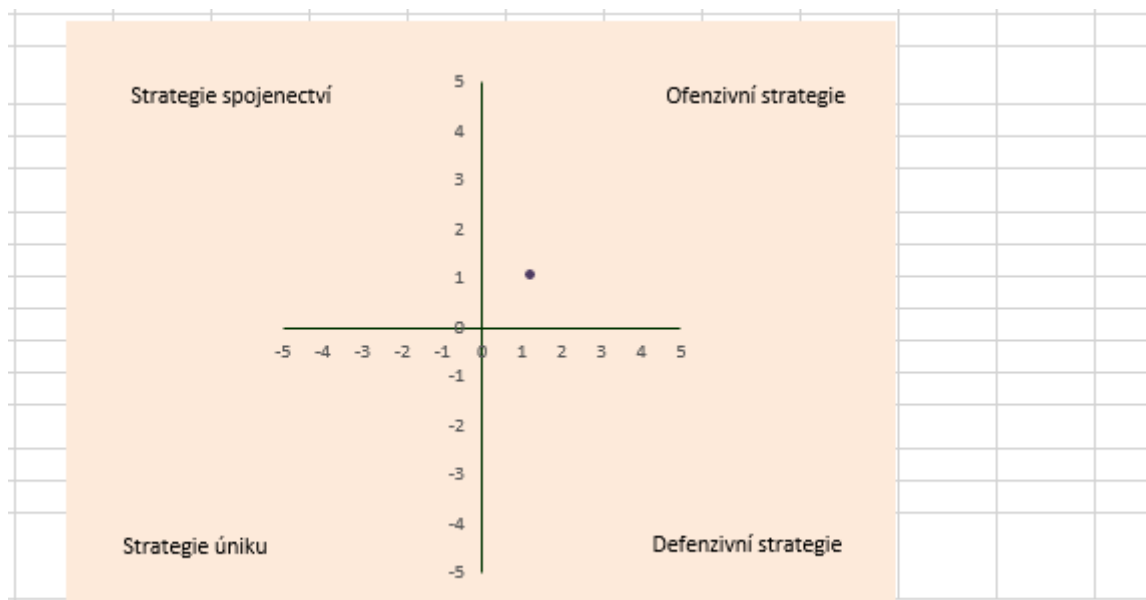
Slabé stránky poukazují na největší negativum požadavku samosprávy města Bojkovice, které hodlá navrhnout nové plochy pro bydlení do lokality velmi málo využívané motokrosově trati. Tímto negativem je nutnost provést změnu územního plánu města, aby se plochy pro sport změnila na plochy pro bydlení a tím zde byla umožněna výstavba rodinných a bytových domů. Proces změny územního plánu nebo vytvoření zcela nového územního plánu města, je velmi zdlouhavý a administrativně náročný. Nejenom že tento proces trvá i několik let, ale zároveň vždy vygeneruje velké množství požadavků obyvatel i dotčených orgánů, které je následně nutno řešit. Další negativum odhaluje velkou investiční náročnost celého projektu, od zpracování změny územního plánu, vytvoření studie zastavitelnosti, přes sanace ekologických zátěží, provedení terénních úprav až po samotnou realizaci inženýrských sítí a veškerých veřejných staveb. Velikost území může být vnímána i jako slabá stránka, protože tato skutečnost vyvolává u schvalovacích a dotčených orgánů mnoho požadavků, které musí být splněny a zvyšují ekonomickou náročnost daného projektu. Neochota státní správy individuálně posoudit lokalitu z hlediska potřeby vynětí ZPF opět zvyšuje administrativní i finanční náročnost projektu. Je zjevné, že asi na polovině území se žádná ornice nevyskytuje, přesto bylo nařízeno provedení její skrývky a zaplacení stanovených odvodů. Tento požadavek bude v rámci stavebního řízení přenesen na jednotlivé stavebníky, kteří ovšem budou ze ZPF vyjímat pouze zastavěné plochy. Zákon sice umožňuje ve stanovených nebo odůvodněných případech upustit od úhrady odvodů, ale jak již bylo zmíněno, tak orgán státní správy na úseku ochrany ZPF tuto věc nebyl ochoten zohlednit, s odůvodněním na velikost území. Proto bude proveden pedologický průzkum, který prokáže složení a mocnost jednotlivých půdních vrstev, což ovšem generuje další finanční náklady pro město Bojkovice.

Příležitosti jsou spatřovány především v nezpochybnitelném rozvoji města a s tím souvisejícím zvýšením počtu obyvatel, uspokojení poptávky trhu a částečné ekonomické návratnosti projektu. Tyto faktory společně zvyšují atraktivitu města a tím také ochotu prodejců, zaměstnavatelů a jiných subjektů zůstat v Bojkovicích a nabízet zde své služby. Toto hledisko je dnes velmi citlivě vnímáno i u odborných a praktických lékařů, kteří upřednostňují velká města nebo města potenciálně a ekonomicky atraktivní. Příležitostí je pro město i projekční kanceláře a stavební firmy, provedení revitalizace území v souladu s moderními trendy ve stavebnictví a vytvoření příjemného bydlení s aplikací prvků modrozelené infrastruktury, tedy environment friendly projektu.

Hrozby představuje množství dotčených orgánů, včetně Agentury ochrany přírody a krajiny, kdy tyto orgány mohou stanovit velmi přísné požadavky, které mohou být až nesplnitelné nebo ekonomicky neúnosné. Rovněž lpění těchto orgánů, často až direktivně, na zákonných požadavcích, bez individuálního posouzení, může vytvořit nerealizovatelný projekt. Již v prvotních fázích se objevovaly požadavky na etapizaci výstavby a její rozdělení do více let, což je reálně v rozporu s ekonomickou návratností investic a efektivností samotné výstavby. Dotčené orgány při odborných konzultacích požadovaly, aby lokalita postupně vznikala a byla zastavována stavbami od spodní strany směrem nahoru. Požadavkem bylo také, že pokud nebude dokončen poslední dům v první etapě, tak nemůže být započat žádný další dům v druhé etapě a další následující. Tímto by se vlastníci pozemků stali rukojmími stavebníků, kteří začali stavět před nimi a museli by neurčenou dobu čekat na dokončení jejich staveb. Toto bylo v rozporu také s požadavkem, který určila stávající hustá zástavba pod navrženou lokalitou, a to nutnost vytvoření nového zpřístupnění této lokality komunikací z horní strany. Tedy paradoxem byla nutná výstavba nové komunikace z horní strany směrem dolů, ale požadovaná postupná stavba domů ze spodní strany směrem nahoru. Hrozbu nemalého významu lze spatřovat v lokálním biotopu, který v dané lokalitě vznikl, a tedy snaze AOPK ponechat tento ojedinělý biotop svému významu a rozšířit místo ploch pro bydlení plochy lesoparku. Proto bude studie zohledňovat i ponechání části ploch v nezměněném stavu. Protože přes lokalitu vede dálková trasa vysokého a velmi vysokého napětí, bude nutné uzavřít smlouvu s provozovatelem kabelového vedení a přesvědčit jej o nutnosti přeložky stávající trasy. Rovněž bude nutná spolupráce s vlastníky nebo provozovateli ostatních inženýrských sítí, aby mohlo dojít k zasíťování lokality. Rizikem se může stát i úbytek zájemců o stavební pozemek, kvůli probíhající ekonomické krizi a velkému zdražení stavebních materiálů.

SWOT Analýza						
Téma: Vyhodnocení lokality Motokros			Autor: Jiří Svoboda			
INTERNÍ	Pozitivní			Negativní		
	Silné stránky			Slabé stránky		
		důležitost	hodnocení		důležitost	hodnocení
	1	0,1	5	1	0,1	-4
	2	0,1	5	2	0,1	-4
	3	0,1	5	3	0,05	-2
4	0,1	5	4	0,05	-1	
5	0,1	4	5	0,1	-4	
Součet			-1,35			
Příležitosti			Hrozby			
	důležitost	hodnocení		důležitost	hodnocení	
1	0,15	5	1	0,1	-4	
2	0,1	2	2	0,1	-5	
3	0,15	4	3	0,05	-2	
4	0,1	5	4	0,05	-3	
5	0,1	4	5	0,1	-3	
6	0,05	5				
Součet			-1,45			

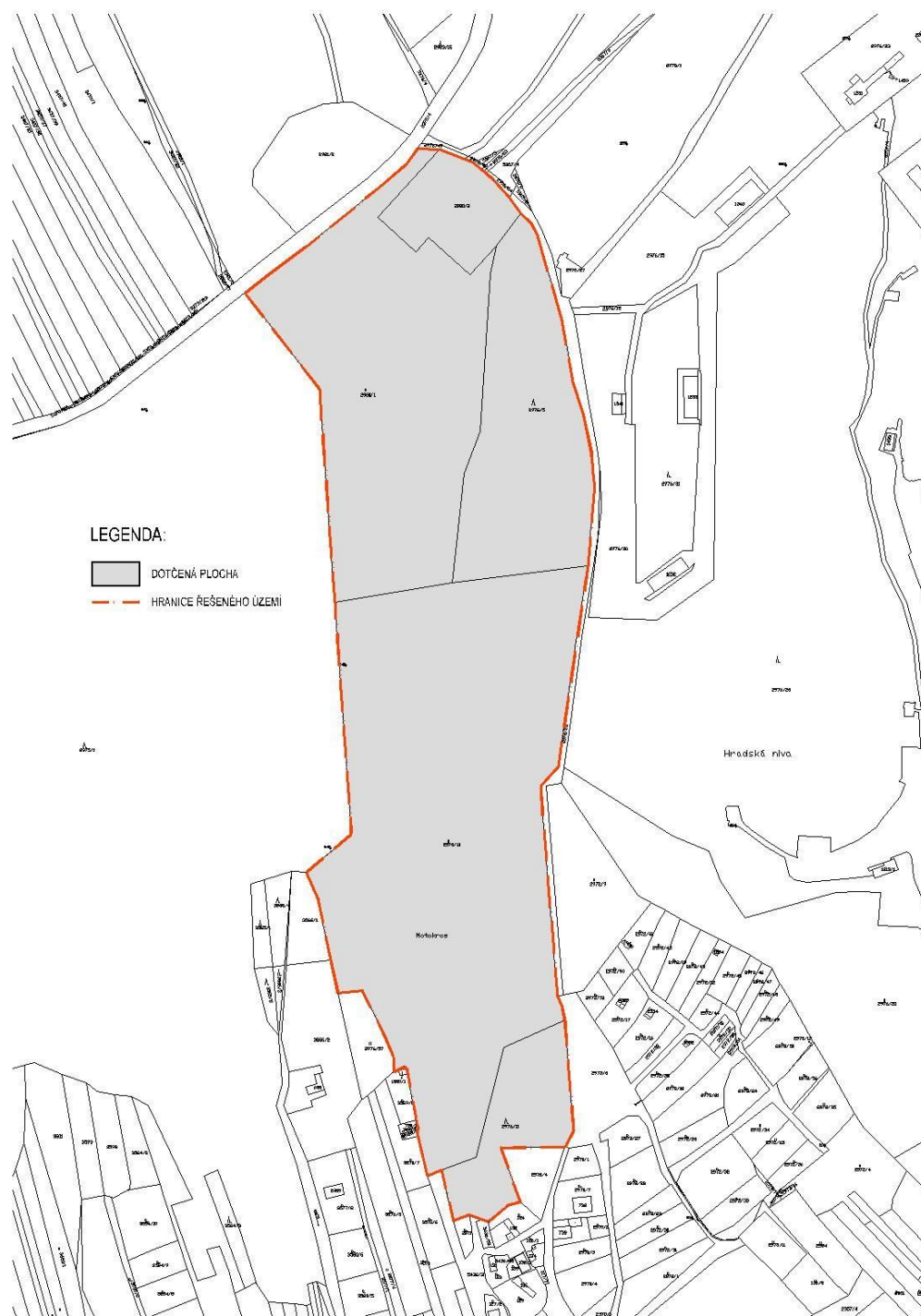
Tabulka 3 - Výpočet SWOT analýzy.

Ofenzivní strategie - díky převažujícím silným stránkám je město schopno využít nabízející se příležitosti

Tabulka 4 – Zjištěná strategie.

12.2 Vymezení řešeného území

Obrázek 31 – Červená linie zobrazuje hranice území, které je řešeno studií (vlastní 2023).

Řešené území leží v severovýchodní části města a v nejvyšší části přiléhá ke komunikaci. Lokalita svou spodní třetinou plynule navazuje na stávající plochy pro bydlení a rekreaci a poté se rozšiřuje směrem nahoru, přes motokrosovou trať, do okolní krajiny.

V nejvyšší části lokality se nachází environmentální zátěž (viz Obrázek 32, žlutá šipka), jejíž sanace bude popsána v následující kapitole.

Obrázek 32 – Červená linie zobrazuje hranice území, které je řešeno studií (vlastní 2023).

Na výše uvedeném obrázku je z leteckého snímku patrná současná motokrosová trať a také jsou patrné okolní plochy a jejich stávající využití. Viditelné jsou také plochy náletové zeleně, která vytváří shluky, které jsou největší zejména v okrajových (jižních a severních)

částech lokality. V severovýchodní části můžeme pozorovat les, který sice působí kompaktně, ale jedná se opětovně o náletové dřeviny s převahou křovin, které doplňují řídké se nacházející stromy, jak listnaté, tak jehličnaté. Stávající příjezdová komunikace z ulice Potok je pouze 3 metry široká a okolní zástavba neumožňuje její rozšíření. Proto je v rámci studie navržena nová příjezdová komunikace, která se v nejsevernější části lokality napojuje na stávající silnici III. třídy a poté vertikálně prochází danou lokalitou. Následně jsou navrženy jednotlivé horizontální místní komunikace, které vytvářejí samostatné ulice.

12.3 Sanace environmentální zátěže

Na pozemku p.č. 2980/2 v k.ú. Bojkovice se nachází výrazná environmentální zátěž a tou je hnojiště, které od svého vzniku v 80 letech minulého století, využívá zemědělské družstvo k ukládání hnoje od ustájeného dobytka.

Obrázek 33 – Letecký pohled na hnojiště, včetně jímek na močůvku (vlastní).

Hnojiště vytváří zátěž zejména netěsností betonových ploch a nepravidelným vývozem močůvky ze zachytných jímek, které tak často přetékaají a vsakují do okolního terénu. Hnojiště také od svého vzniku neprošlo žádnou rekonstrukcí ani modernizací, která by splňovala současné stavební a hygienické limity a normy. Vliv hnojiště na okolní životní prostředí zde není nijak řešeno. Odlehlost a specifické určení tohoto místa bohužel přitahuje některé nezodpovědné občany k ukládání svého odpadu a tvorbě skládek.

Obrázek 34 – Skládka bioodpadu (vlastní).

Obrázek 35 – Skládka směsného odpadu (vlastní).

Vlastním pozorováním a průzkumem hnojiště a jeho bezprostředního okolí bylo zjištěno, že močůvka, která vytéká z uloženého hnoje a je zachytávána ve dvou kruhových jímkách, odkud by měla být odčerpávána pro další využití.

Průzkum bohužel potvrdil, že jímky nejsou pravidelně vyváženy a močůvka z nich dlouhodobě vytéká na přilehlou louku, kde pomalu vsakuje do půdních vrstev.

Obrázek 36 – Odtékající močůvka (vlastní).

Obrázek 37 – Přetékající jímky (vlastní).

Obrázek 38 – Netěsnící jímky a prosakování močůvky na přilehlou louku (vlastní).

Provedená opatření

Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že se nejedná o nahodilou havárii, ale o dlouhodobě neřešený stav. V průběhu prováděného průzkumu, přivezl řidič traktoru další vlečku hnoje, a proto byl dotázán, zda si myslí, že je hnojiště v pořádku? Traktorista stroze odpověděl, že určitě ano. Proto následoval další dotaz, zda je v pořádku, že močůvka

vytéká na přilehlou louku? Následovalo naprosté bagatelizování zmiňovaného problému a uvedení, že se jedná o hnojivo, které louce prospívá.

Neprodleně po zjištění uvedených skutečností byl kontaktován odpovědný vedoucí družstva, který následně zajistil odčerpání močůvky a její odvoz k dalšímu využití či likvidaci. Následně bylo přislíbeno provedení revize netěsností a oprav jímek a také zvýšení kontrol pracovníků, odpovědných za správu hnojiště.

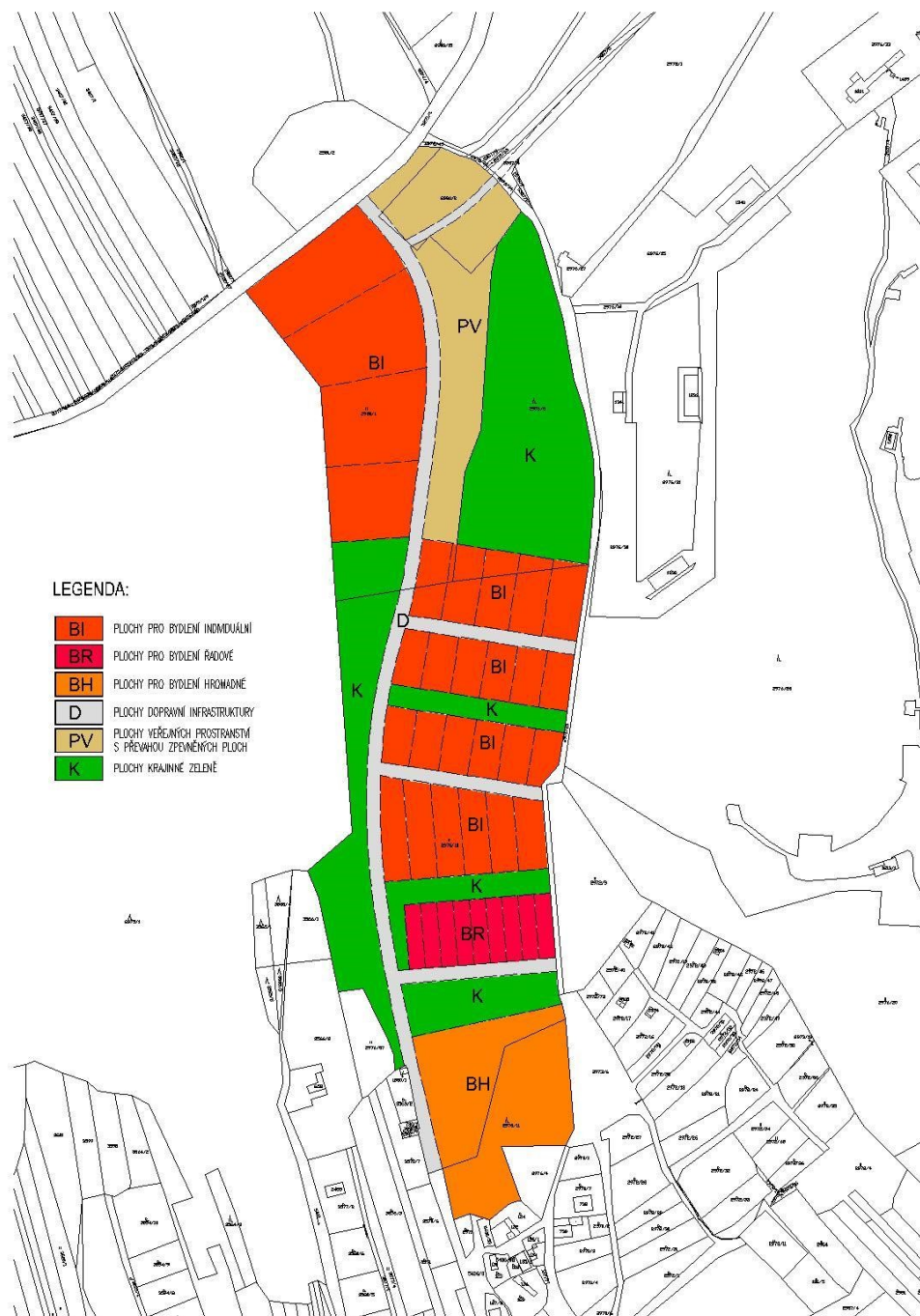
V rámci připravované studie bylo hnojiště navrženo k odstranění a bylo nahrazeno revitalizovaným lesoparkem. Vlastník zemědělského družstva by si měl zřídit hnojiště ve svém areálu nebo v jeho blízkosti, kde nebude docházet k negativnímu ovlivňování okolí zápachem i jinými nežádoucími vlivy. Vzhledem k tomu, že je hnojiště převážně betonové, proto je možné provést jeho recyklaci tím způsobem, že betonové díly budou podrceny na betonový recyklát, který může být následně zpětně využitý pro stavební účely.

Obrázek 39 – Betonový recyklát vycházející z drtiče (vlastní).

13 STUDIE NOVÉHO VYUŽITÍ ÚZEMÍ LOKALITY MOTOKROS

Návrh ploch a jejich využití byl vytvořen v souvislosti s připravovanou změnou územního plánu města. Nově navržené plochy zohledňují požadavek na rozšíření ploch pro bydlení, které budou environmentálně příznivé a v souladu s trendy udržitelného stavebnictví. Území má začleněno velké množství parkových ploch a jsou zde implementovány prvky modrozelené infrastruktury.

Obrázek 40 – Navržené využití lokality Motokros (vlastní).

Popis navrženého stavu

Oranžově jsou označeny plochy **BH** – bydlení hromadné (bytové domy).

Tmavě růžově jsou označeny plochy **BR** – bydlení řadové (rodinné domy).

Červeně jsou označeny plochy **BI** – bydlení individuální (rodinné domy).

Zeleně jsou označeny plochy **K** – krajinná zeleň.

Světle hnědě jsou označeny plochy **PV** – plochy veřejné.

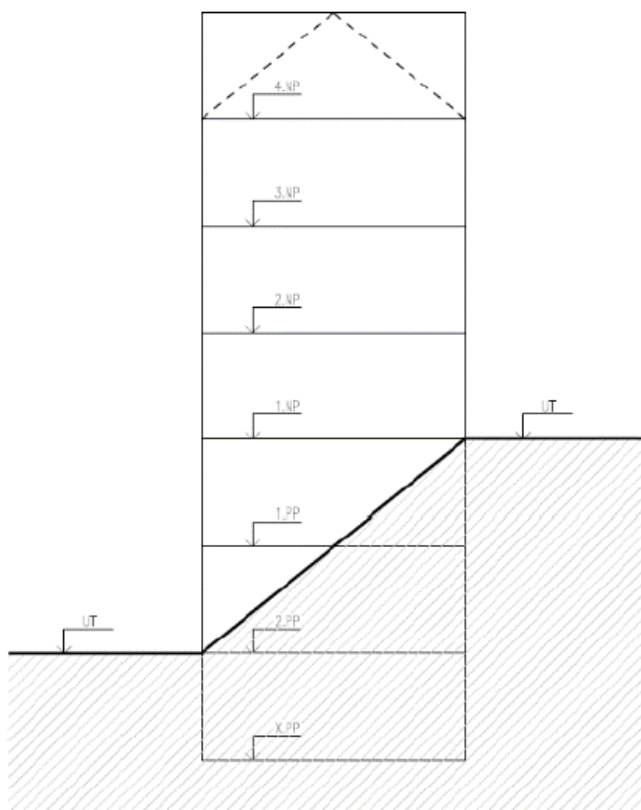
Šedě jsou označeny plochy **D** – plochy dopravní infrastruktury (komunikace).

Pro lokalitu je navrženo nové urbanistické řešení zohledňující krajinný ráz a pohledovou exponovanost lokality, na základě požadavků orgánu ochrany přírody.

Zástavba je navržena podél nové komunikace, s postupným přechodem do volné krajiny a s rozptýlenou zástavbou ve vrcholové partii území. Při umísťování zástavby byla respektována vzdálenost 25 metrů od lesa, stanovená orgánem ochrany přírody a krajiny.

Stanovení regulativů jednotlivých ploch

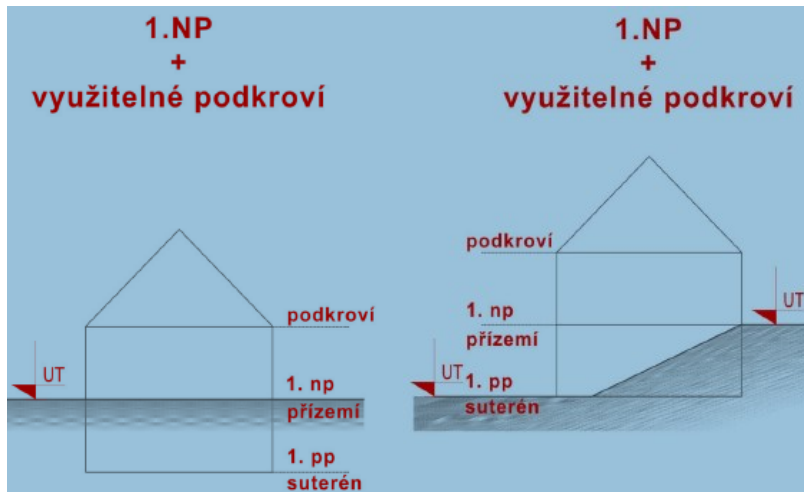
Bydlení hromadné – byla stanovena maximální výšková hladina 4 nadzemní podlaží.

Tato výšková hladina zohledňuje členitost a výškové poměry lokality a vymezuje možnosti realizace stavby, která může mít sedlovou střechu s obytným podkrovím nebo rovnou střechu s plnohodnotným patrem. V suterénu nebo v podzemních patrech budou preferovány parkoviště pro obyvatele bytového domu, aby nedocházelo k dalším záborům zelených ploch v okolí domu.

Obrázek 41 – Bytový dům (vlastní).

Bydlení řadové a bydlení individuální – byla stanovena jednotná uliční čára a stejná úroveň střech a jejich tvaru, styk předzahrádek s veřejným prostorem bude mít regulované oplocení. Byl stanoven maximální index zastavitelnosti pozemků a povinný podíl zeleně. Nepřipouští se samostatně stojící garáže a doplňkové stavby mohou mít maximálně poloviční výměru jako stavba hlavní.

Obrázek 42 – Schéma možné zástavby rodinných domů v terénu (vlastní).

Tvar, sklon a orientace hřebene střech hlavní stavby:

- šikmé sedlové či pultové střechy, jednotné v rámci celé uliční zástavby.

Barevnost fasád a střešní krytina:

- vnější omítky bílé nebo jednobarevné, vyloučeny jsou výrazně barevné odstíny. Možnost využití dalších přírodních materiálů, jako doplnění k vnější omítce. Preferovány jsou zelené fasády s předpěstovanými rostlinami, hlavně u BH.
- střešní krytina bez lesklé povrchové úpravy, barevnost cihlově červená, červenohnědá nebo antracitová. Preferovány jsou zelené střechy.

Oplocení:

- v uliční frontě (otočené do veřejného prostoru) – jednotné oplocení, zejména plotová pole s využitím dřeva, kamene, cihelného zdiva, kovaných plotových polí, výška do 1,5 m), případně bez oplocení (předzahrádka).

Podíl zeleně:

- podíl zeleně min. 50 %.

13.1 Podrobné rozvržení území

Obrázek 43 – Podrobné zobrazení využití území (vlastní).

Při tvorbě studie a rozvržení ploch byl velký význam kladen na zachování co největšího množství veřejné zeleně. Cílem studie nebylo vytvoření co největšího počtu nových ploch pro bydlení, ale nalezení souladu mezi přírodou a novou

zástavbou. Navržené řešení poskytuje velmi vysoký komfort bydlení pro budoucí rezidenty a zároveň minimalizuje dopad tohoto zásahu do původní krajiny a na životní prostředí jako celek.

Dopravní obsluha území je navržena pomocí nové komunikace vedené ve směru sever – jih, která se na severu napojuje na silnici III. třídy. Komunikace nebude v jižní části propojena s místní komunikací, ale zde bude umožněn pouze průchod. Před zastavěním bude nutné provést přeložení trasy vysokého napětí a její nahrazení zemním kabelem. Na technickou infrastrukturu budou připojeny všechny stavební pozemky. Nově navržené inženýrské sítě budou uloženy zejména v pásích zeleně podél komunikací. Dešťové vody budou přednostně zasakovány a bude navržen management srážkových vod v rámci jednotlivých stavebních pozemků.

13.1 Navržená environmentální opatření

Prvotním opatřením byla **sanace hnojiště** a dotčeného okolí, což bylo popsáno v předchozí samostatné kapitole.

Dalším navrženým řešením je **vytvoření** několika **suchých poldrů**, do kterých budou zaústěny všechny dešťové vody z komunikací a střech rodinných a bytových domů. V poldrech bude zachycená voda postupně vsakovat, což umožní zachování podmínek pro život drobných živočichů, zejména obojživelníků. Přebytečná dešťová voda bude systémem drenáží přiváděna jako zálivka k vysazeným stromům. Zbytková voda, kterou nebude možno zachytit a smysluplně využít, třeba kvůli přívalovým dešťům, bude bezpečnostním přepadem zaústěna do dešťové kanalizace a odvedena do vodoteče řeky Olšavy. Poldry budou přizpůsobeny svažitosti území.

V lokalitě bylo také **ponecháno** několika **lokálních biotopů**, které zůstanou prakticky beze změny, což umožní zachování původní druhové rozmanitosti a podmínek pro výskyt chráněných i ohrožených druhů. Jedná se zejména o západní část lokality, v místech pozorovaného výskytu specifické fauny a flóry.

V severní části areálu, v místě původního náletového lesa, bylo navrženo ponechání vybraných vzrostlých dřevin, které budou vytipovány jako vhodné pro zachování. Následně bude provedena výsadba nových dřevin, které vytvoří nový **lesopark**.

Veškeré komunikace, chodníky a parkovací plochy budou vytvořeny z **vsakovací dlažby** Godelmann, která umožňuje vsakování dešťových vod celým svým povrchem, bez nutnosti

ponechání mezer mezi dlažbou. Pro tento účel bude upraveno i podloží, ze kterého se dešťové vody budou odvádět potrubím do vytvořených poldrů nebo pro závlahu.

Výsadba zeleně bude navržena tak, aby došlo k navrácení původních druhů listnatých dřevin, které do místní krajiny historicky patří. Výsadba bude doplněna i o nepůvodní druhy listnatých dřevin, které jsou na dané stanoviště vhodné z důvodu své odolnosti, adaptability v městském prostředí, a které jsou svými květy či olistěním smyslově velmi atraktivní. Preferencí je zvýšení podílu stromů v urbanizovaném prostředí města, což má pozitivně ovlivnit místní mikroklima a po estetické stránce obohatit své blízké okolí. Veškeré stromy budou kultivary s omezeným růstem, vhodné do městského prostředí.

U veřejných parkovacích ploch budou umístěny nabíjecí stanice pro elektromobily, čímž bude podpořeno snižování uhlíkové stopy.

Obrázek 44 – Veřejné parkoviště za budovou MěÚ Bojkovice, kde je použita vsakovací dlažba Godelmann a nachází se zde také nabíjecí stanice pro elektromobily (vlastní).

Popis jižní části lokality

Obrázek 45 – Detail využití území v jižní části lokality (vlastní).

Jižní část lokality bude přímo navazovat na stávající zástavbu, která je prostorově omezená, proto zde bude umožněn pouze průchod. Nacházet se zde budou bytové domy, u kterých bude kladen důraz na začlenění prvků modrozelené infrastruktury. Rovněž parkování bude řešeno v rámci bytového domu, aby nedocházelo k dalším záborům zeleně.

Navržené parkovací plochy budou umožňovat pouze krátkodobé parkování pro návštěvy a dopravní obsluhu. Oranžovou výsečí jsou navrženy plochy pro občanskou vybavenost, např. dětské hřiště, altán, workout. Mimo solitérní stromy je zde navržena výsadba dalších dřevin menšího vzrůstu. Nachází se zde také plocha pro řadové domy s malými zahrádkami, které umožní dosažení vlastního bydlení i méně movitých občanům.

Navržené stromořadí kolem komunikací má rozčleňovat krajinu do menších celků, což má pozitivní vliv na krajinný ráz, protože tím vzniká pohledově příjemná mozaika struktur. Stromořadí vytváří také přírodní biotop sloužící široké škále živočichů jako úkryt, hnízdiště nebo pro nalezení potravy. Nezanedbatelný přínos je také v oblasti snížení zmírňování účinků slunce, větru a deště.

Význam stromořadí platí pro celou lokalitu, nejenom pro její jižní část. Při výsadbě budou opět preferovány původní odolné druhy, které jsou vhodné pro daný účel. Jedná se např. o habr obecný (*Carpinus betulus* „Fastigiata“), buk sloupovitý (*Fagus sylvatica* „Davick gold“), jeřáb muk (*Sorbus aria* „Magnifika“) či trnka obecná (*Prunus spinosa*). Výběr dřevin a jejich vhodnost byla konzultována se zahradním architektem.

V jižní části je navržena vodní plocha (mokřad), která bude do poloviny zhotovena jako nepropustná, aby v ní zůstávala vždy voda umožňující život a rozmnožování obojživelníků a jiných živočichů. Druhá polovina má účel suchého poldru, který bude zachytávat srážkové vody, které do něj budou přivedeny z komunikací a střech rodinných a bytových domů. Tato část bude mít břehy zpevněné vegetačními pytli AS – green slope, které jsou zhotoveny ze speciální tkaniny, která umožňuje vsakování vody a prorůstání kořenů rostlin, což po čase sjednotí břehovou hranu. Toto opatření podporuje také zachování a vznik lokálních biotopů, protože v území ponechává stojatou vodu.

Vodní plocha bude také postupným odpařováním ochlazovat své okolí.

Totožný význam a účel bude mít i další vodní plocha v severní části lokality.

Popis centrální části lokality

Obrázek 46 – Detail využití území v jižní části lokality (vlastní).

Centrální část lokality bude specifická největší koncentrací výstavby. Jednotlivé ulice budou mít stanovené regulativy výstavby, což ovšem neznamená, že musí být všechny domy stejné, ale budou muset mít společné sjednocující prvky. Jedná se např. o jednotný

tvar střech, jednotné oplocení přiléhající do veřejného prostoru a stejnou výšku rodinných domů i obdobnou velikost zastavěné plochy a samozřejmě dodržení stejné linie výstavby. Jednotlivé rodinné domy budou navazovat na řadovou zástavbu, ke které budou přivráceny zahradami. Tomu budou přizpůsobeny i ulice, kdy domy budou umístěny po obou stranách komunikace a zahrady budou přiléhat k sobě.

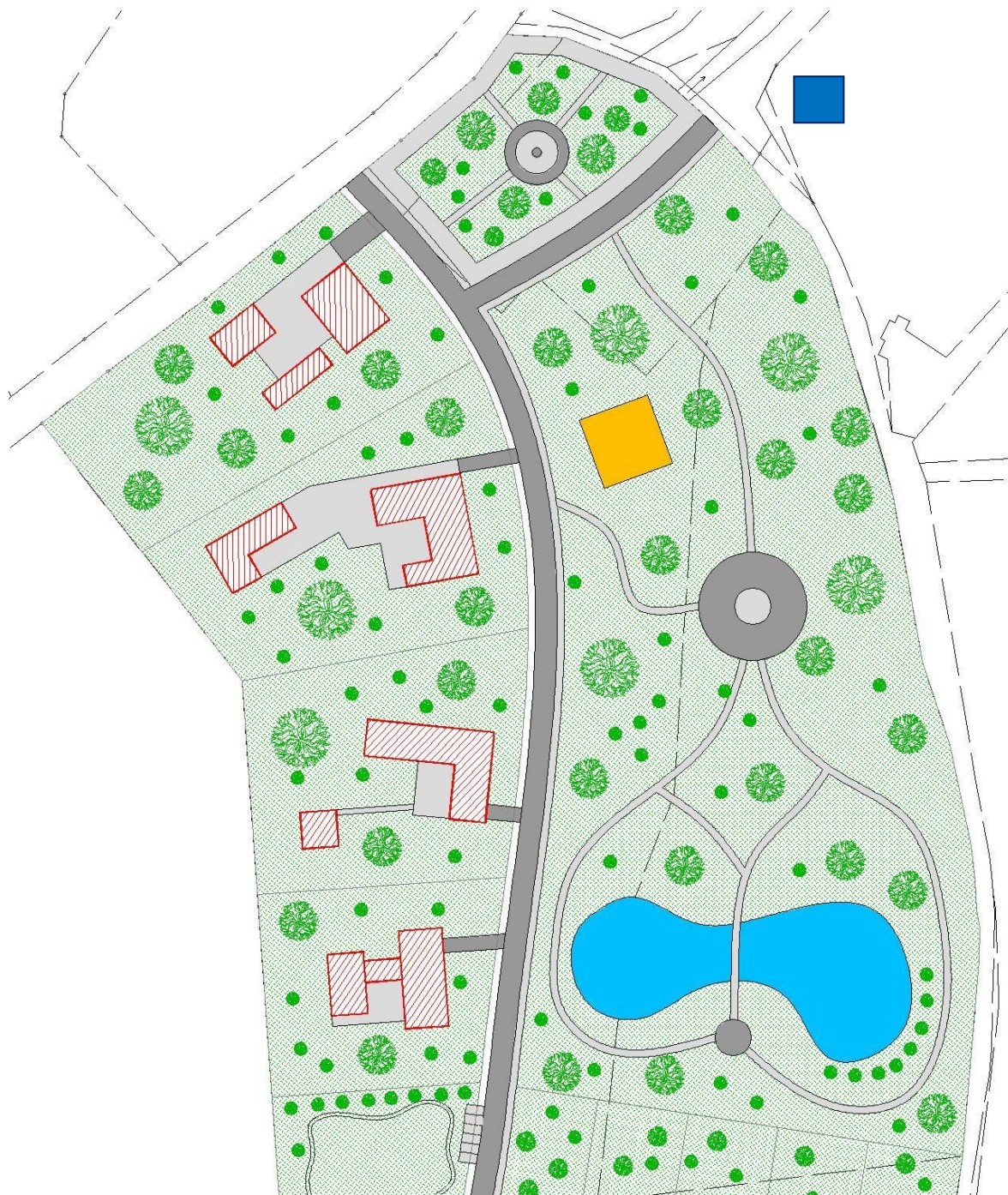
Mezi zahradami bude na veřejných plochách vždy vybudován suchý poldr, který je nazýván také vsakovací průleh, do kterého budou zaústěny dešťové vody ze střech rodinných domů. Další dva různě velké poldry jsou navrženy podél komunikace v západní části lokality, kde bude prakticky beze změny záměrně zachován co největší podíl původní krajiny. Tím bude respektována biodiverzita v místě největšího výskytu specifických rostlin a živočichů. Výskyt v této části byl potvrzen provedeným terénním průzkumem.

Počet rodinných domů bude směrem k severu postupně menší, zároveň se vzrůstajícím podílem zelených ploch, což bude kompenzovat požadavky AOPK na ochranu krajinného rázu. Díky tomu vzniknou větší pozemky, které zase uspokojí požadavky samosprávy města i movitějších stavebníků.

Obrázek 47 – Ukázka vsakovacího průlehu (Metodická pomůcka MMR, 2019).

Popis severní části lokality

Obrázek 48 – Detail využití území v severní části lokality (vlastní).

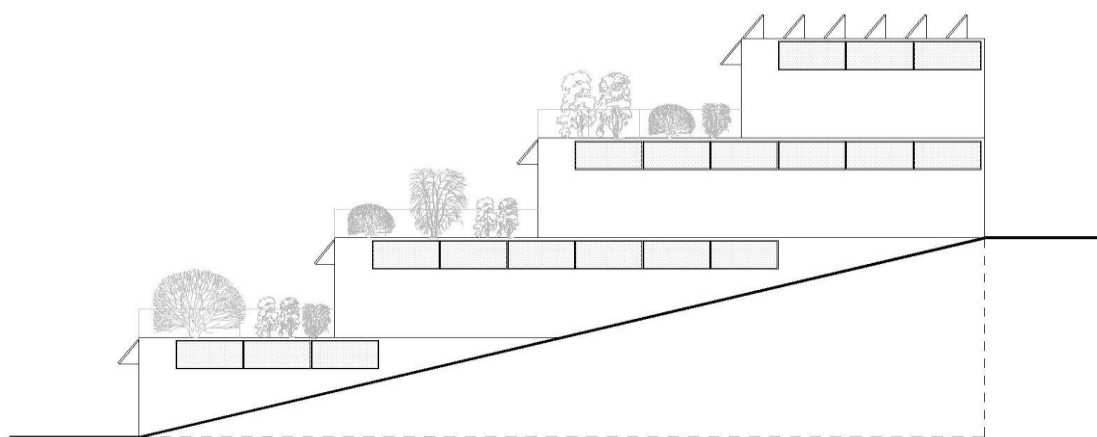
V severní části lokality jsou navrženy pouze čtyři plochy pro bydlení, které budou mít největší výměru a také přesně stanovený index možné zastavitelnosti pozemku a také povinného podílu zeleně. V této části se bude nově vzniklá komunikace napojovat na stávající komunikaci III. třídy. Podél hlavní komunikace bude navržena tlumící zeleň

keřovitého typu, ideálně trnka obecná (*Prunus spinosa*), aby byly preferovány původní druhy.

Místo náletového lesa je navržen lesopark, který bude (jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách) zachovávat solitérní stromy z původního lesa. Tyto stromy budou doplněny novou výsadbou druhově původních dřevin, včetně zakomponování i nové okrasné výsadby. V lesoparku nebudou žádné zpevněné plochy. Chodníčky určené k procházkám a oddychu, budou tvořeny štěrkodrtí, čímž bude zachován přírodní ráz tohoto místa.

V lesoparku se bude nacházet i velký mokřad, jehož principy byly již popsány. Zde budou záměrně trasy štětovaných chodníků vedeny s dostatečným odstupem kolem vodní plochy, což minimalizuje narušení rovnováhy procesů biodiverzity. S ohledem na předchozí význam lokality ovšem není navržena izolace tohoto místa, protože člověk zde svou činností a zásahem do krajiny vytvořil specifické podmínky pro život tzv. pionýrských druhů flóry a fauny.

Oranžovou výsečí je označena plocha pro umístění altánu, což bude jediná občanská vybavenost v lesoparku. Za zmínku stojí i původní kaplička, označená modrou výsečí, která se nachází v nejvyšší části lokality. Jedná se o oblíbený turistický i křesťanský cíl, proto k ní vede i komunikace a přilehlý malý park, který je navržen v místě sanované plochy po hnojišti.

Obrázek 49 – Ukázka vsakovacího průlehu (Metodická pomůcka MMR, 2019).

ZÁVĚR

Po našich předcích zůstaly dva druhy památek, hmotné a nehmotné. Ty první dnes vyhazujeme nebo ztrácíme a na ty druhé zapomínáme.

Mnohokrát bylo zmiňováno, že člověk má tendenci nadřazovat svoje zájmy, nad zájmy přírody, kterou neustále nutí, aby se podřizovala a přizpůsobovala lidským potřebám.

Člověk a celé lidstvo by se mělo v první řadě ohlédnout do historie a podívat se pravdě do tváře, co svou činností přírodě způsobuje a jaké globální důsledky to pro něj má. Rychlý životní styl, který vyžaduje dosažení hlavně materiálních hodnot, naplnění volného času nevšedními zážitky a také neustálé online sdílení informací způsobuje, že tyto potřeby jsou ukazatelem a bernou mincí úspěšnosti člověka. Člověk létá tisíce kilometrů, aby sdílel fotku z místa, kde byla natočena několika vteřinová scéna z jeho oblíbeného filmu. Další si jako hlavní cíl své dovolené stanoví získání fotografie s roztomilým outloněm váhavým, jehož společnou fotku předtím prezentoval známý rapper. Podobných případů, nesmyslně vytvářených zážitků, lze nalézt spoustu a bohužel tím dochází k nežádoucí inspiraci dalších jedinců. Pomíjivost této prezentace je obrovská a generuje potřebu ukázání dalších obdobných jedinečných zážitků. Škodlivost této činnosti je zcela zřejmá a ukazuje mnohdy až naivně jednoduché lidské hodnoty, bez ohledu na jejich vliv životní prostředí.

Vlády, města a obce by ovšem v dnešní době měly mít své priority nastaveny udržitelným způsobem a měly by mít snahu zavádět a podporovat inovativní a enviromentálně příznivé projekty a opatření. Svými realizacemi by měly inspirovat ostatní instituce a udávat směr.

Město Bojkovice se o danou věc prokazatelně snaží, progres této snahy je zřejmý zejména v posledních pěti letech a stále vzrůstá. Je patrné, že jsou do projektů běžně začleňovány prvky modro – zelené infrastruktury a udržitelného stavebnictví. Aplikovány jsou systémy na vsakování a zadržování dešťových vod z veřejných ploch, úspory energií instalací LED veřejného osvětlení, navíc bez modré složky světla, výměnou starých zdrojů vytápění veřejných budov za kondenzační kotle a tepelná čerpadla, uplatňováním principů SMART city a také instalací fotovoltaických systémů na veřejných budovách. Dále jsou městem investičně podporovány projekty na zvýšení podílu veřejné zeleně, kdy se město může pochlubit aktuální pozitivní bilancí 1:4, to znamená, že za jeden pokácený strom se průměrně vysadí čtyři nové. Kácejí se výhradně stromy nebezpečné nebo staré nevhodné výsadby lesních stromů, které svou velikostí nejsou vhodné do města.

Všechny uvedené činnosti mají velký přínos pro občany nejen kvůli zlepšení kvality bydlení po estetické stránce, ale také po stránce funkční, kterými jsou podporovány přirozené procesy přírody. Snahu města, znásobuje jeho atraktivní poloha v CHKO Bílé Karpaty. Je nutné si ovšem uvědomit, že pouze město svými projekty všechno nezachrání a je nutné, aby se zapojili také jeho občané a právnické subjekty.

Provedenými výzkumy a analýzou dostupných informací a odborných dat, bylo v rámci této diplomové práce zjištěno, že se podařilo dosáhnout stanovených cílů. Tuto skutečnost potvrzuje vytvořená studie lokality Motokros, která je v souladu s reálnými požadavky dotčených orgánů státní správy a respektuje i požadavky samosprávy města.

Studie nebyla vytvořena jednoduchým developerským způsobem, který by se snažil z daného území vytěžit co největší zisk, vytvořením velkého počtu malých stavebních pozemků, což bývá ve většině případů hlavní záměr. Invence byla zcela jiná. A to vytvoření příjemného bydlení s akceptací velkého množství okolních zelených ploch, které ovšem znásobují komfort a kredit celé lokality, což zvyšuje i její hodnotu a s ní související ekonomickou rentabilitu. Ta se díky navrženému systému velmi přibližuje výše uvedenému jednoduchému způsobu, který zohledňuje pouze zisk. Studie má ukázat, že lze projekty a nové lokality navrhovat udržitelným způsobem, při kterých jsou respektovány stávající biokoridory, postaveny vodní prvky umožňující život hmyzu a drobných živočichů, vyžadovány povinné regulativy, které ovšem nemají blokuující rozvojový a architektonický charakter a také jisté obětování velké plochy k realizaci lesoparku určeného pro oddych. V rámci studie je podporováno využití přírodních materiálů a recyklace původních materiálů. Navržena je také výsadba konkrétních původních druhů dřevin a zeleně, čímž se podporuje jejich návrat do lokalit, ze kterých jsou vytlačovány nepůvodními druhy.

Celá lokalita splňuje aktuální trendy a prvky environmentálně příznivých projektů, které jsou aplikovány jak plošně, tak individuálně u konkrétních staveb. Navržený celek působí navíc elegantně, má zachován městský charakter a zároveň příznivý vliv na své okolí. Studie vymezila konkrétní plochy a jejich využití, zohlednila dopravní obslužnost a zasíťování pozemků a je proto připravena k prezentaci občanům, jak by uvedená lokality mohla vypadat.

Studie lokality Motokros může být využita i dalšímu rozpracování formou projektu pro územní a stavební řízení, které by mělo následovat po akceptaci navrženého řešení.

První dvě věty, zmíněné v této závěrečné části konstatovaly jistou lehkomyšlnost lidského uvažování a častou neochotu převzít předchozí zkušenosti od svých předků. Vědci i jiná odborná veřejnost dlouhodobě varují, že stávající životní styl způsobuje negativní změny globálního klimatu a výskyt nebezpečných meteorologických jevů. Bohužel tyto upozornění nejsou brány vážně a lidstvem jsou bagatelizovány. Můžeme slyšet, že nás se to netýká. Dané situaci bohužel nepomáhají ani příliš horliví aktivisté, kteří údajně v zájmu přírody a zlepšení klimatu poškozují historické budovy nebo umělecká díla poléváním barvou či svými těly blokují dopravu nebo se snaží přerušit sportovní klání. Přínos tohoto jednání je kontraproduktivní a může vzbuzovat pocity, že ochrana přírody není důležitá.

Vhodnějším způsobem, než je určitá forma protestu, je pozitivní formou informovat občany, že aplikace environmentálně příznivých opatření je v zájmu člověka, a tyto opatření nemají negativní vliv na jeho život ani neznamenají větší finanční zátěž. Zde může město a státní instituce jít vzorem a nabízet dalším generacím jinou cestu, než je cesta konzumního života. Studie lokality motokros tuto progresivní cestu nabízí

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- About green cities, 2023. <https://ebrdgreencities.com/> [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://ebrdgreencities.com/green-cities/about/>
- AMEEL, Lieven, Jens Martin GURR a Barbara BUCHENAU, 2023. *Narrative in Urban Planning: A practical field guide*. Transcript Verlag. ISBN 3837666174.
- ATTENBOROUGH, David a Jonnie HUGHES, 2021. *Život na naší planetě: mé svědectví a vize pro budoucnost*. Praha: Práh. ISBN 978-80-7252-884-4.
- BEJČKOVÁ, Pavla, 2018. *Zákon o ochraně ovzduší: komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-911-4.
- BENEŠ, Pavel a Michael VALÁŠEK, 2008. *Metody tvůrčí práce: zvyšující tvůrčí potenciál*. 2., rozš. vyd., (1. vyd. BEN - technická literatura). Praha: BEN - technická literatura. ISBN 978-80-7300-192-6.
- BERGER, Roland, 2021. Trend compendium 205: Population and society. *Roland Berger* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.rolandberger.com/en/Insights/Publications/Roland-Berger-Trend-Compendium-2050-Population-and-Society.html>
- BIČÍK, Ivan et al., 2015. *Příroda a lidé Země: učebnice zeměpisu pro střední školy*. 3., upravené vydání. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti. ISBN 978-80-86034-92-8.
- BLANC, Patrick, 2019. Vertikal garden. In: *Vertikal garden* [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.verticalgardenpatrickblanc.com/realisations/paris/quai-branly-jacques-chirac-museum>
- BLAŽEK, Jiří, [2006]-. *Stavební zákon: s komentářem a souvisejícími předpisy*. Olomouc: ANAG. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-225-0.
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ, 2020. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-802-4645-667.
- BOUŠKOVÁ, Alice, 3/2021n. 1. Modrozelená infrastruktura: Jak s ní pracovat, aby sloužila svému účelu. *ASB*. Praha: Jaga Media, (118).
- CAJTHAML, Tomáš, Jan FROUZ a Bedřich MOLDAN, 2022. *Environmentální výzkum a hrozby 21. století*. Karolinum. ISBN 9788024649542.
- ČECH, Martin, Andrea KŘIVÁNKOVÁ a Dita TESAŘOVÁ, 2021. *Příjemné a odolné město*. 9th. Brno: Nadace Partnerství. ISBN 978-80-87897-08-9.
- Designed by cities for cities* [online], 2022. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.eucityfacility.eu/home.html>

- DOVODIL, Petr, 2021. Každý problém může být příležitostí. Platí to i pro dopady klimatické změny ve městech. *Veřejné zakázky* [online]. 5 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: https://www.zelena-mesta.cz/wp-content/uploads/2021/09/9-13_ARI_Dovolil.pdf
- DUŠEK, Jiří, 2014. *Udržitelný rozvoj v kontextu rozvoje regionů, obcí a států*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-71-2.
- DUŠEK, Jiří, 2021. *Politiky a strategie pro regionální a udržitelný rozvoj v místním kontextu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú. ISBN 978-80-7556-103-9.
- DUŠEK, Jiří a Jan GREGOR, 2011. *Udržitelný rozvoj v podmínkách ekonomické krize*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-8747-204-0.
- DUŠEK, Jiří, Lubomír PÁNA a Roman SVATOŠ, 2012. *Udržitelný rozvoj a funkce moderního evropského státu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-8747-220-0.
- DVOŘÁK, Libor, 2018. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-183-5.
- DVOŘÁK, Petr, 2022. *Lesní zákon: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-526-9.
- FLEMING, James Rodger, [2022]. *Hazard s nebesy: dlouhá historie ovlivňování počasí a klimatu : hrozba klimatického chaosu*. Olomouc: Fontána. ISBN 978-80-7651-093-7.
- FÖRCHTGOTT, Petr, 2020. Park Pod Plachtami. In: *Doparku* [online]. Brno [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://doparku.cz/projekt/park-pod-plachtami/>
- GARLÍK, Bohumír, 2020. *Od chytrých sítí po chytré budovy, města a dopravu: v prostředí umělé inteligence*. Praha: Česká technika - nakladatelství ČVUT. ISBN 978-80-01-06624-9.
- GREGORY, Derek, 2009. *The dictionary of human geography*. 5th. Malden: Blackwell. ISBN 978-140-5132-886.
- HAGENEDER, Fred, [2022]. *Jen jedna Země: globální kolaps nebo globální uzdravení - naše volba*. Olomouc: Fontána. ISBN 978-80-7651-117-0.
- HALL, Peter a Mark TEWDWR, 2019. *Urban and Regional Planning*. 6th. Taylor & Francis. ISBN 9780815365303.
- HEMENWAY, Toby, 2021. *Ekosystémy měst budoucnosti: permakulturní design jako řešení dopadů klimatické změny ve městech a posílení vztahů mezi jejich obyvateli* :

- prověřené a úspěšné inspirace pro architekty, urbanisty, zahradní designéry, volené zástupce a zaměstnance úřadů - i vlastníky bytů a rodinných domů.* Praha: Walden Press. ISBN 978-80-908015-2-3.
- HNILIČKA, Pavel, 2012. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů : urbanismus do kapsy. 2., dopl. vyd.* Brno: Host. ISBN 978-80-7294-592-4.
- HANZELKOVÁ, Alena, Miloslav KEŘKOVSKÝ a Oldřich VYKYPĚL, 2017. *Strategické řízení: teorie pro praxi. 3. přepracované vydání.* V Praze: C.H. Beck. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-637-1.
- JEHLÍK, Jan, 2022. *Rukověť urbanismu: architektura poznávání a navrhování prostředí.* Vydání třetí. Praha: Ausdruck Books_Hybrid Publishing Platform (AB_HPP). ISBN 978-809-0840-317.
- JELÍNKOVÁ, Jitka, 2017. *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce.* Praha: Grada. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0508-3.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-910-4.
- KOHOUT, Michal a David TICHÝ, 2021. *Plánování města: (příručka mladého urbanisty).* V Praze: České vysoké učení technické. ISBN 978-800-1068-793.
- KRATOCHVÍL, Petr, 2015. *Městský veřejný prostor.* Praha: Zlatý řez. ISBN 978-808-8033-004.
- KUBAŘOVÁ, Petra, 2017. Strategický rámec České republika 2030 schválen. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Praha [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/sprava-obce/a/strategicky-ramec-ceska-republika-2030-schvalen>
- LAGNER ZÍMOVÁ, Kateřina, 2022. Krajinný ráz může hodnotit jen odborník. *Kateřina Lagner Zimová Krajinná ekoložka* [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.katerinazimova.cz/krajinny-raz-muze-hodnotit-jen-odbornik/>
- MAIER, Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území.* Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4198-7.
- Města protkaná zelenou sítí, 2018. *Nesehnutí* [online]. Brno [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.moudramesta.cz/mesta-protkana-zelenou-siti/>
- MOLDAN, Bedřich, 2003. *(Ne)udržitelný rozvoj: ekologie - hrozba i naděje. 2. vyd.* V Praze: Karolinum. ISBN 80-246-0769-7.
- MOLDAN, Bedřich, 2021. *Životní prostředí v globální perspektivě.* Vydání druhé, doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-802-4649-672.
- Motýli: příroda do kapsy,* 2019. Praha: Euromedia Group. Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-7617-675-1.

MRKÝVKA, Michal, 2019. Velká dešťovka. In: *Asio* [online]. Brno [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.asio.cz/cz/news/mate-radi-vyzvy-vyzva-c-119-vam-pomuze-lepe-hospodarit-s-vodou.904>

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2015. In: . Praha: Ministerstvo životního prostředí. Dostupné také z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/\\$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf)

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2021. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu

NÁTR, Lubomír, 2011. *Příroda, nebo člověk?: služby ekosystémů*. Praha: Karolinum. ISBN 978-802-4618-883.

NORMAN, Barbara, 2023. *Urban planning for climate change*. London. Routledge advances in climate change research. ISBN 978-036-7485-993.

NOVOTNÝ, Milan, 2023. Cíle udržitelného rozvoje. In: *Tmapy* [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.tmapy.cz/projekt-rozvojoveho-fondu-osn>

Nový stavební zákon: redakční uzávěrka ..., [2021]-. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 978-80-7488-480-1.

PECH, Pavel a Jakub HORÁK, 2017. *Fascinující těžkost soužití našich specializovaných modrásků s mravenci* [online]. Academia [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/fascinujici-tezkost-souziti-nasich-specializovanych.pdf>

PEKOVÁ, Jitka, Marek JETMAR a Petr TOTH, 2019. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-209-4.

PERLÍN, Radim, 2002. *Strategický plán mikroregionu*. Kolinec: AgAkcent. ISBN 80-903-0930-5.

POLIŠENSKÁ, Petra a Radka FEBEROVÁ, 2017. *Pozemkové právo a právo životního prostředí: výběr z důležitých soudních rozhodnutí v oblasti pozemkového práva a práva životního prostředí za období leden 2014 až prosinec 2016*. Praha: Wolters Kluwer. Musíš znát.. ISBN 978-80-7552-729-5.

POUR, Tomáš, 2020. *Airborne thermal remote sensing in urban climate research*. Olomouc: Palacký University Olomouc for the Department of Geoinformatics. Terra notitia. ISBN 978-80-244-5840-3.

PRIMACK, Richard B., 2001. *Biologické principy ochrany přírody*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8552-0.

- PROCHÁZKOVÁ, Dana, 2010. *Bezpečnost, krizové řízení a udržitelný rozvoj*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-97-6.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- PŮČEK, Milan, 2009. *Urbanismus a územní rozvoj* [online]. In: . s. 7 [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://adoc.pub/strategie-versus-uzemni-planovani.html>
- RIFKIN, Jeremy, 2021. *Green Deal: strašák, nebo jedinečná šance?: povede probíhající klimatická krize k proměně společnosti a podnikání? : bezfosilní ekonomika může být díky úsporám a inovacím blíže, než se zdá*. Praha: Walden Press. ISBN 978-80-908015-3-0.
- Rozvojové aktivity českých firem v oblasti ochrany klimatu, 2019. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_190214_zeleny_klimaticky_fond
- RYBKA, Zdeněk, 2016. *Základní zásady Baťova systému řízení*. Čtvrté vydání. Zlín: Fosfa. ISBN 978-80-906540-1-3.
- ŘEZÁČOVÁ, Nikol, 2022. *Zelená dohoda pro Evropu - aktuální stav*. *Euroskop* [online]. Euroskop [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2022/03/24/zelena-dohoda-pro-evropu-aktualni-stav/>
- SDGs jako globální plán na cestu z krize, 2022. *Informační centrum OSN v Praze* [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://osn.cz/sdgs-jako-globalni-plan-na-cestu-z-krize/>
- SEDLÁČEK, Ondřej, 2008. *Motýlí rezervace Pichce Dubno* [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <http://www.motylarium.cz/index.php?vyber=o-motylech-motyli-rezervace&sekce=o-motylech>
- SCHÄTZING, Frank, 2022. *Zachraňme naši planetu!: globální krize klimatu*. Praha: Euromedia Group. Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-242-7819-3.
- SLAVÍK, Jakub, 2017. *Smart city v praxi: jak pomocí moderních technologií vytvářet město příjemné k životu a přátelské k podnikání*. Praha: Profi Press. ISBN 978-80-86726-80-9.
- SOVA, Aleš, 2022. *Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu: komentář*. V Praze: C.H. Beck. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-910-5.
- STEJSKAL, Vojtěch, 2016. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář*. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-229-0.
- Strategický rámec Česká republika 2030, 2017. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/>

- Strategické řízení a plánování obce: Studijní příručka pro zastupitele obcí*, 2020. In: . Praha: Ministerstvo vnitra. Dostupné také z: file:///C:/Users/Internet/Downloads/Strategicke_rizeni_a_planovani_obce-studijni_prirucka_2020.pdf
- Svět, který chceme: budoucnost pro všechny : cíle udržitelného rozvoje : průvodce pro děti* [online], 2015. Informační centrum OSN v Praze ve spolupráci s: Národní síť Global Compact Česká republika, Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, Člověk v tísni, o.p.s. [cit. 2023-04-09]. ISBN 978-80-86348-36-0.
- ŠEBKOVÁ, Kristýna, 2017. Co je biodiverzita. *Naše biodiverzita* [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.nase-biodiverzita.cz/cs/co-je-biodiverzita>
- ŠEFČÍK, Vladimír, 2009. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7318-696-8.
- ŠIKÝŘ, Martin, 2014. *Nejlepší praxe v řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada. Manažer. ISBN 978-80-247-5212-9.
- The Sustainable Development Goals Report: 2022* [online], 2022. In: . E.22.I.2. New York: United Nations Publications, s. 66 [cit. 2023-04-09]. ISBN 978-92-1-101448-8. ISSN 2518-3915. Dostupné z: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>
- TOMÁNKOVÁ, Jaroslava a Dana ČÁPOVÁ, 2013. *Management stoveb*. Praha: FinEco. ISBN 978-80-86590-12-7.
- TRNKA, Miroslav, 2017. Vláda schválila národní akční plán adaptace na změnu klimatu. In: *Klimatická změna* [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.klimatickazmena.cz/cs/o-nas/aktuality/vlada-schvalila-narodni-akcni-plan-adaptace-na-zmenu-klimatu/>
- VITURKA, Milan, 2010. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky: a general theory*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3638-9.
- VÍTEK, Jiří et al., 2018. Hospodaření se srážkovými vodami - Cesta k modrozelené infrastruktuře. In: *Www.olomouc.eu* [online]. Brno: JV PROJEKT VH [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/23_/23422/hdv_cesta_k_mzi.cs.pdf
- WALDHEIM, Charles, [2016]. *Landscape as urbanism: a general theory*. Princeton: Princeton University Press. ISBN 978-069-1238-302.

WILSON, Edward O, 2001. *Diversity of life*. Velká Británie: Penguin Books. ISBN 9780140291612.

WILSON, Edward O., [asi 1995]. *Rozmanitosti života: umožní poznání zákonů biodiverzity její záchranu?*. [Praha]: Nakladatelství Lidové noviny. Edice 21. ISBN 80-710-6113-1.

ZAHUMENSKÁ, Vendula a David ZAHUMENSKÝ, 2022. *Obec a investor nad územním plánem: změny regulace, náhrady za zmařené investice a veřejná infrastruktura*. Praha: Wolters Kluwer. Právo prakticky. ISBN 978-80-7676-323-4.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. 4th. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17#p2>.

Zákon č. 144/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny [online], 1992. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-114>

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší [online], 2012. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-201>

Zákon č. 544/2020 Sb., o vodách [online], 2022. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-544>

Zelená dohoda pro Evropu, 2023. *Evropská unie* [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs

Zelená dohoda pro Evropu, 2019. In: . Brusel. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF

Zelená dohoda pro Evropu: města a regiony vytyčily plán pro rok 2021, 2021. *Evropský výbor regionů* [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://cor.europa.eu/cs/news/Pages/green-deal-going-local.aspx>

Zelená města, 2019. *Asociace pro rozvoj infrastruktury* [online]. Praha [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: <https://www.zelena-mesta.cz/temata/biodiverzita/>

Zelená města [online], 2023. Praha: Asociace pro rozvoj infrastruktury [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.zelena-mesta.cz/oblasti/zelena-mesta/>

Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti, 2021. <https://mmr.cz> [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/udrzitelny-rozvoj>

ZWACH, Ivan, 2009. *Obojživelníci a plazi České republiky: encyklopedie všech druhů, určovací klíč ...* Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2509-3.

ŽÁKOVÁ, Tereza a Pavla BEJČKOVÁ, 2022. *Poradce 4/2022 Zákon o odpadech s komentářem*. 4th. Poradce. ISBN 9771211243265.

Životní prostředí: ochrana přírody a krajiny, ochrana ovzduší, zemědělský půdní fond, vodní hospodářství, horninové prostředí, odpady, obaly, posuzování vlivů, chemické látky, GMO, havárie, prevence znečištění, ekologická újma a další - celkem 28 zákonů : redakční uzávěrka ..., [2003]-. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 978-80-7488-543-3.

81/1920 Sb. Zákon přídělový, 1920. *ASPI* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/1661/1/2/zakon-c-81-1920-sb-kterym-se-vydavaji-po-rozumu-u-10-zakona-ze-dne-16-dubna-1919-c-215-sb-zak-a-nar-ustanoveni-o-pridelu-zabrane-pudy-a-upravuje-se-pravni-pomer-ku-pridelene-pude-zakon-pridelovy/zakon-c-81-1920-sb-kterym-se-vydavaji-po-rozumu-u-10-zakona-ze-dne-16-dubna-1919-c-215-sb-zak-a-nar-ustanoveni-o-pridelu-zabrane-pudy-a-upravuje-se-pravni-pomer-ku-pridelene-pude-zakon-pridelovy>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

°C – stupeň Celsia

µg – mikrogram

II/495 – číslo krajské komunikace

II/496 – číslo krajské komunikace

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

AS – green slope – značka zpevňujících vegetačních pytlů

AS KRECHT – značka výrobku

BH – bydlení hromadné

BI – bydlení individuální

BR – bydlení řadové

cca. - asi

CO₂ – oxid uhličitý

COVID-19 – infekční onemocnění

č. – číslo

ČHMÚ – Český hydrometeorologický úřad

ČR – Česká republika

D – plochy dopravní infrastruktury

E50 – číslo mezinárodní komunikace

EBRD – Evropská banka pro obnovu a rozvoj

EU – Evropská unie

EUCF – Evropská iniciativa na podporu měst a obcí

GPS – globální polohový systém

ha – hektar

HDP – hrubý domácí produkt

CHKO – Chráněná krajinná oblast

K – krajinná zeleň

Kč/m² – korun za metr čtvereční

km – kilometr

k.ú. – katastrální území

LED – elektroluminiscenční dioda (svítidlo)

m – metr

m² – metr čtvereční

m³ – metr krychlový

MěÚ – Městský úřad

min. – minimálně

mm – milimetr

např. – například

ng – nanogram

np – nadzemní podlaží

NP – nadzemní podlaží

OSN – Organizace spojených národů

p.č. – parcela číslo

PM₁₀ – imisní limit znečištění ovzduší suspendovanými částicemi

PM_{2,5} - imisní limit znečištění ovzduší suspendovanými částicemi

popř. – po případě

pp – podzemní podlaží

PUPFL – pozemky určené k plnění funkce lesa

PV – plochy veřejné

Sb. – sbírky

SDGs – cíle udržitelného rozvoje

SEA – metoda posouzení vlivů na životní prostředí

SMART – analytická metoda

SWOT – analytická metoda

T.G. – Tomáš Garrigue

tzv. – tak zvaných

USA – Spojené státy americké

ÚSES – územní systém ekologické stability

UT – upravený terén

ZPF – zemědělský půdní fond

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Důsledky urbanizace umocněné změnou klimatu (Stránský, 2021).....	14
Obrázek 2 - Postup vývoje přeměny krajiny (Bičík et al., 2015).	16
Obrázek 3 - Jednotlivé fáze tvorby strategického dokumentu (Strategické řízení a plánování obce, 2020).....	18
Obrázek 4 - Zelená fasáda na budově Jacques Chirac museum v Paříži (Blanc, 2019).	21
Obrázek 5 - Příklad zeleného města (Zelená města, 2023).....	24
Obrázek 6 - Hlavní cíle Green deal (Zelená dohoda pro Evropu, 2021).	25
Obrázek 7 Hlavní cíle Green deal (Zelená dohoda pro Evropu, 2021).	25
Obrázek 8 - Park Pod Plachtami Brno (Förchtgott, 2020).....	31
Obrázek 9 - Systém pro akumulaci a zasakování dešťových vod AS-KRECHT (Mrkývka, 2019).	32
Obrázek 10 - Možnosti správného hospodaření s dešťovou vodou (Vítek, 2021).	33
Obrázek 11 - Význam stromů v urbanizované krajině (Hora, 2021).....	33
Obrázek 12 - Prioritní prosazované hodnoty (Strategický rámec Česká republika 2030, 2017).	35
Obrázek 13 - Grafický seznam cílů udržitelného rozvoje (Novotný, 2023).....	36
Obrázek 14 - Letecký pohled na část města Bojkovice (vlastní).....	42
Obrázek 15 - Snímek z katastru nemovitostí označující stavební pozemek (vlastní).	47
Obrázek 16 - Územní plán města (Bojkovice 2023).....	48
Obrázek 17 - Foto zápisu z brainstormingu odborné komise, diagram ishikawa (vlastní).	49
Obrázek 18 - Členitost terénu (vlastní).....	52
Obrázek 19 - Pohled na lokalitu Motokros (vlastní).....	53
Obrázek 20 - Porosty trnovníků akátů (vlastní).....	54
Obrázek 21 - Porosty trnovníků akátů (vlastní).....	54
Obrázek 22 - Detail hromady hlušiny (vlastní).	55
Obrázek 23 - Erozní procesy svahu s hlušinou (vlastní).	55
Obrázek 24 - Pohled na podmáčenou trať (vlastní).	57
Obrázek 25 - Hořec v neúrodné půdě (Regináč, 2022).	58
Obrázek 26 - Další ukázky čeledi hořcovitých (Blatnička, 2023).....	58
Obrázek 27 – Modrásek jetelový (vlevo), byl potvrzen terénním průzkumem a Modrásek hořcový (vpravo), kriticky ohrožený druh (Blatnička, 2023).	59
Obrázek 28 – Pohled na lokalitu z nejvyšší, severní strany. Na louku navazuje náletový lesík, pod kterým se již nachází motokrosová trať (vlastní).	59
Obrázek 29 – Jarní pohled na kvetoucí porosty trnky obecné (vlastní).....	60
Obrázek 30 – Podzimní pohled na náletový les ze spodní strany (vlastní).	61

Obrázek 31 – Červená linie zobrazuje hranice území, které je řešeno studií (vlastní 2023).	76
Obrázek 32 – Červená linie zobrazuje hranice území, které je řešeno studií (vlastní 2023).	77
Obrázek 33 – Letecký pohled na hnojiště, včetně jímek na močůvku (vlastní).	78
Obrázek 34 – Skládka bioodpadu (vlastní).	79
Obrázek 35 – Skládka směsného odpadu (vlastní).	80
Obrázek 36 – Odtékající močůvka (vlastní).	80
Obrázek 37 – Přetékající jímky (vlastní).	81
Obrázek 38 – Netěsnící jímky a prosakování močůvky na přilehlou louku (vlastní).	81
Obrázek 39 – Betonový recykláž vycházející z drtiče (vlastní).	82
Obrázek 40 – Navržené využití lokality Motokros (vlastní).	83
Obrázek 41 – Bytový dům (vlastní).	84
Obrázek 42 – Schéma možné zástavby rodinných domů v terénu (vlastní).	85
Obrázek 43 – Podrobné zobrazení využití území (vlastní).	86
Obrázek 44 – Veřejné parkoviště za budovou MěÚ Bojkovice, kde je použita vsakovací dlažba Godelmann a nachází se zde také nabíjecí stanice pro elektromobily (vlastní).	88
Obrázek 45 – Detail využití území v jižní části lokality (vlastní).	89
Obrázek 46 – Detail využití území v jižní části lokality (vlastní).	91
Obrázek 47 – Ukázka vsakovacího průlehu (Metodická pomůcka MMR, 2019).	92
Obrázek 48 – Detail využití území v severní části lokality (vlastní).	93
Obrázek 49 – Ukázka vsakovacího průlehu (Metodická pomůcka MMR, 2019).	94

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Klimatické charakteristika města Bojkovice (Špirit, 2017).....	71
Tabulka 2 – SWOT analýza lokality motokros (vlastní).....	72
Tabulka 3 - Výpočet SWOT analýzy.....	75
Tabulka 4 – Zjištěná strategie.....	75

